

WWWWUUlhhWW

35ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 24 (1724) ՀԱՐԱԾ, ՅՈՒՆԻՒ 27, 2015
VOLUME 35, NO. 24 (1724) SATURDAY, JUNE 27, 2015

Պաշտօնաթերթ՝
Ա. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Աբեմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՀԱՅԱԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԽՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՎՈՒՄՆԵՐԸ ՈՒՐՈՒԿՈՒԷյի ՄԵջ

Սոցիալ Դոմոկրատ Հնչակեան
կուսակցութեան կեդրոնական վարչութեան պատուիրակութիւնը այցելեց Ուրուկուէց ու տեսակցութիւններ ունեցաւ պաշտօնական անձնաւորութիւններու հետ: Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Յակոբ Տիգրանեան, Վարչութեան անդամներ Վազգէն Գալթաքեան եւ Սամօ Սարգսեան, Ուրուկուէյի ըրջանի Վարիչ Մարմնի անդամներուն ընկերակցութեամբ տեսակցեցան Ուրուկուէյի Խորհրդարանի միջազգային յարաբերութիւններու յանձնախումբին հետ: Հայուրուկուէյական խորհրդարանական բարեկամութեան յանձնախումբի անդամ Մերակուտական Ռուբէն Մարթինէզ Հուկէլմօ, Տոքթ. Տանիէլ Ռատիկ'օ Բրեսթէ, Խորիչ Մերոնի եւ Տանիէլ Ֆոնտէ Մանժէս Տէ Օքա արտասանեցին խօսքեր, որոնց մէջ շեշտեցին հայ եւ ուրուկուէցի ժողովուրդներուն միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններուն կարեւորութիւնը, զօրակցութիւն յայտնեցին Հայաստանին ու Արցախին:

覃少平 5

ՀԱՅԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿցՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԷջ Տեղի Ունեցած Իրադարձութիւններուն Առթիւ

Յունիս 23-ի առաւտեան Երեւանի փողոցներուն վրայ կատարուած բնութիւններուն առթիւ, Սոցիալ Դեմոկրատ ՀՅշակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինը նոյն օրը երեկոյեան տարածեց հետեւեալ լայտարարութիւնը.

Մօտէն հետևելով վերջին օրերուն Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն ու ականատես ըլլալով ընկերային արդար պահանջներով հրապարակ իշած խաղաղ ցուցարաններու դէմ Յունիս 23-ի առաւտեսան գործադրուած բռնարարքներուն, կու զանի խստօրեն դատապարտելու իշխանութիւններուն կողմէ ֆիզիքական ուժի կիրառում՝ Ելեքտրական հոսանքի բարձրացման դէմ բողոքի նստագոյի մասնակիցներուն Ակատմամբ:

Ժայասանի կառավարութիւնը կը դիմէ նորանոր բայլերու, կեղեցելով իր իսկ բաղադրիները, զանոնք դնելով տնտեսապէս առաւել ծանր վիճակներու մէջ ու երիտասարդութիւնը մղելով արտագադրի, որ այսօր դարձած է մեր հայրենիքի գոյութեան սպառնացող մեծագոյն աղէտը:

Այս առթիվ կը պահանջենք Հայաստանի իշխանութիւններէն՝
Ս.- Անյապաղ ազատ արձակել բոլոր ձերբակալուած երիտա-
սարդները ու ձեռնպահ մնալ անոնց նկատմամբ դատական
գործութագներին.

Բ. Անմիջապես ընթացքում ժողովուրդի արդար պահանջներուն, առաջին հերթին չեղեալ յայտարարելով ելելտրականութեան սակագիներու բարձրացման որոշումը:

Գ.- Անմիջական բայլեր ձեռնարկել ժողովուրդի տնտեսական ու ընկերային վիճակը բարելաւելու ուղղութեամբ.

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմին
Յունի 23, 2015

**Հակառակ Իշխանութիւններուն Կողմէ Գործադրուած Բննութիւններուն
Հազարաւոր Երիտասարդ Ցուցարարներ կը Շարունակեն
Փակ Պահել Նախագահական Պալատի նանապարհը**

Երեւանի մէջ կը շարունակ-
ուին ելքտրական հոսանքի սակա-
գինի բարձրացման դէմ բողոքի
զանգուածային ցոյցերը։ Հազարա-
ւոր երիտասարդներ կը յաջողին
փակ պահել դէպի նախագահական
պալատ տանող թաղրամեան պողո-
տան։

Սինչ այդ սակացն, Յունիս
23-ի առաւօտեան կանուխ ժամե-
րունշ իշխանութիւները փորձեցին
բոնի միջոցներու օպտագործմամբ
կասեցնել բողոքի ալիքը: Արդա-
րեւ՝ լրտսաբացին ջուր արձակող
ոստիկանական մեքենաներով սկսան
հեռացնել նստացուցի մասնակից-
ները, ապա բոնի ուժով եւ սեռա-
կան բնոյթի հացոյանքներով, ոս-
տիկանները ժամանակաւորապէս յա-
ջողեցան ցրուել երիտասարդնե-
րուն: Այս գործողութեան ընթաց-
քին յատկապէս կոպիտ էին քաղա-
քացիական հագուստով ոստիկան-
ները, որոնք բռնութեան կ'ենթար-
կէին նաեւ երիտասարդ աղջիկ-
ներուն եւ լրագրողներուն:

Բաղրամինան փողոցի վրայէն
ձերբակալելէ ետք աւելի քան 230
ցուցարարներ ու ջարդովիշուր ընե-
լով դէպքի վայրը գտնուող լրագ-
րողներու սարքերը, ուստիկանները

A wide-angle photograph capturing a moment of civil unrest. In the foreground, a man in a dark jacket and jeans stands firmly, holding a fire hose from which a powerful stream of water is spraying. He is positioned on the right side of the frame. To his left, a large group of protesters is lying on the asphalt, some appearing to be in pain or being held down. The protesters are dressed in casual clothing, with many wearing light-colored shirts and dark pants. The background is filled with more people, some standing and some also lying on the ground. The scene is set outdoors on a paved street at night or in low-light conditions, with trees and buildings visible in the distance.

Զուրարձակող մեթենաները կը փորձեն հեռացնել նստացոյցի մասնակիցները

սկսան հետապնդել երիտասարդ-ները մինչեւ Ազատութեան հրապարակ։ Հոն եւս շարունակելով ծեծը, ձերբակալեցին բոլոր անոնց, որոնք չէին կրնար փախչիյ։

Այս իրադարձութիւնները դատապարտումի լայն ալիք ցառաջացուցին տեղական եւ միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններու մօտ: Ընդդիմադիրի կուսակցութիւնները դատապարտելով բոլոր ըրպեանները ու պահանջեցին ազատազատութեան համար:

արձակել բոլոր ձերակալուածներուն։
իշխանութիւններու «յաղ-
թանակը» երկար չտելեց։ Նոյն

օրը երեկոյան հազարաւոր ցուցա-
րաբներ դարձեալ հաւաքուեցան
ազատութեան հրապարակ, մինչ
այդ ազատ արձակուեցան ձերբա-
կալուած երիտասարդները, որոնք
միացան իրենց ընկերներուն եւ
ապա բոլորը ուղղուեցան Բաղ-
րամեան պողոտայ, ուր կանգ առին
ոստիկանութեան խիտ շարքերուն
առջեւ: Այս անգամ, նախորդ օր-
ուայ դէպքի վայրը ժամանեցին
Ազգային ժողովի պատգամաւոր-
ներ, արուեստագէտներ, մտաւո-

6ap.p.6 12 4

ՀԵՇԱԽՈՍԱԳՐՈՅ ԵՐԵՍՎԻՆԱՆՆԵՐ ՄԵՊՈՒԻ ԳԱԼՎԻԱՔԵԱՆԻ Եւ Կարօ Փայլանի Միջեւ

Խորիրդարանի անդամներ Սեպուհ Գալիսիանեան եւ Կարօ Փայլան

**Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան
կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչ-
չութեան փոխ ատենապետ եւ
Լիբանանի Խորհրդարանի անդամ
Ենթու Գալիքաֆեանի նախաձեռ-
նութեամբ հեռախոսային զրոյց տե-
ղի ունեցած է Թուրքիոյ խորհրդա-
րանական վերջերս տեղի ունեցած
ընտրութիւններու ժողովուրդներու
Դեմոկրատական կուսակցութեան
խմբակին երեափոխան ընտրուած
հայազգի Կարօ Փայլանի միջեւ:**

ՐԱԾ Է ՓԱՍԼԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ Եւ
ՆԱԵԼ ՄԴՀԿ անունով չնորհաւո-
րանքներ եւ յաջողութեան մաղ-
թանքներ լրած է ԺՈՂՈՎՐԴՅՆերու
Դեմոկրատական Կուսակցութեան,
անոր ապահոված արդիւնքներուն
եւ 80 պատգամաւորով խորհրդա-

Կարօ Փայլան խոստացած է
խորհրդաբանին մէջ իր ամբողջ
նեռուժու եւ կառողութիւնու ի

ազգի կարօ Փայլանի միջեւ:

Սոցիալական «մայդանի» հետ հաշուի նստելու իրամայականը

ԿԱՐԻՆՔ ՍԱՐԻԲԵԿԵԱՆ

Ընդէմ էլեկտրաէներգիայի
թանկացման երեւանի Բաղրամ-
եան պողոտայում տեղի ունեցած
ակցիան ուստական լրատուածի-
ջոցներում մեկնաբանուել է ի բարեւ-
արեւմտեան ուժերի կողմից մայ-
դան իրականացնելու փորձ: Կա-
տեզորիկ ու միանագամից կազ-
մակերպուած ակցիայի հետեւում
որեւէ ուժի ներկայութիւնը բա-
ցառելը թերեւս միամտութիւն կը
լինի, բայց այս կամ այն ուժի
ներկայութիւնից կամ բացակայու-
թիւնից իրական խնդրի կարեւո-
րութիւնը բացարձակապէս չի
փոխւում: Իսկ խնդիրն այս պա-
րագայում էլեկտրաէներգիայի սա-
կագինն է, որը կստահաբար եւրո-
պացիների կամ ամերիկացիների
դրդմամբ չէ, որ բարձրացուել է:
Ուստի ուստական պաշտօնական
քարոզչութիւնը թերեւս կարող էր
աւելի շրջահայեաց գտնուել ու,
խաղաղ հաւաքի հետեւում ամե-
րիկեան հետք գտնելու փոխարէն,
փորձեր վերլուծել, թէ ո՞ւմ մեղ-
քով է «Հայաստանի բաշխիչ էլ-
ցանցերը», որը կառավարում է
ուստական պետական բաժնեմա-
սով ընկերութեան կողմից, ՀՀ
սպառողների համար 5 տարում 4
անգամ էլեկտրաէներգիայի սակա-
գինը բարձրացրել: Թէ՞ դա էլ է
Արեւմուտքի ձեռքի գործը:

ինչ վերաբերում է «Ո՛չ թալանին» կարգախօսով ընդդէմ թան-կացման բողոքի ցոյցին, ապա գոնէ այս պահի դրութեամբ այն յստակ սոցիալական շարժման տպաւորութիւն է թողնում: Իսկ սոցիալական շարժումների նշանակութիւնը չի կարելի թերափնահատել, որովհետեւ օրուայ իշխանութիւնների համար նրանք երբեմն աւելի ճակատագրական հետեւանքներ կարող են ունենալ, քան քաղաքական շարժումներն ու, այսպէս կոչուած, ֆորմալ ընդդիմութիւնը: Ֆրանսիայում, օրինակ, սոցիալական շարժման հետեւանքով նախկին նախագահ Սարկոզին վարկանիշի լուրջ կորուստ ունեցաւ եւ վերջնարդիւնքում երկրորդ ժամկետում չվերընտրուեց: Ֆրանսիայինները չներեցին Սարկոզիին միայն այն բանի համար, որ նա համարձակուել էր բարձրացնել կենսաթուակալին տարիքի շեմը:

Ընդհանրապէս եւրոպական հասրակութիւնները զեռ տասնամյեակներ առաջ անցել են պայքարի այն ճանապարհը, որն այսօր անցնում է Հայաստանի հասարակութիւնը: Այդ պայքարի արդիւնքում նրանց մօտ ստեղծուել է քաղաքացու շահերի սպասարկմանը միտուած պետական եւ հանրակին համակարգի մողել, որտեղ կոռուպցիան ու հասարակութեան ունեցրկումը հասցուած է մինիմումի: Հայաստանի դէպքում հանրային շարժումները միշտ արդիւնաւէտ են եղել, եթէ դրանց հիմքում ընկած են եղել գաղափարական եւ ազգային խնդիրներ: Սոցիալական խնդիրների շուրջ համազգային շարժում ձեւաւորելու նախադէպ մենք առաջմք չունենք, եթէ չհաշուենք տրանսպորտի թանկացումը կասեցնելու նախադէպը: Բայց դա չի նշանակում, թէ մենք այդպիսի շարժում չենք կարող ունենալ: Մտացուել է այնպէս, որ բոլոր սոցիալական շարժումները մեզանում շատ արագ քաղաքականացուել ու այդպիսով

Նաեւ արժեքորկուել են: Պատճառն այն է, որ քաղաքական շարժումների պարագայում միշտ կարելի է զոտնել բաւարար հակափաստարկ-ներ՝ հիսասթափեցնելու պոտենցիալ ցուցարարին՝ ասելով, որ նրա պայքարը ծառայում է ընդամենը մի խումբ անձանց իշխանութեան համեմուլու մոլուցքին, իսկ եկողներն էլ ամէնեւին աւելի լաւը չեն, քան ներկաները: Այս կերպ, ի վերջոյ, բոլոր տեսակի քաղաքական շարժումները կոտրուելու ու պարտուելուն, որովհետեւ քաղաքացին այդ շարժումների մէջ իրաւացիօրէն չի տեսել իր իրական շահը: Այս տեսանկիւնից սոցիալական շարժումը բոլորովին չի կարելի համեմատել քաղաքական շարժումների հետ, քանի որ այս դէպքում հրապարակ իջնող իւրաքանչիւր քաղաքացի շատ յատակ տեսնում ու հասկանում է իր կոնկրետ շահաբաժնը: Դա էլեկտրաէներգիայի դիմաց վճարուելիք լրացուցիչ գումարն է, որը ուղղակիօրէն հարուածում է իւրաքանչիւրի գրավանին, ու տարօրինակ չէ, որ մարդը պատրաստ է մինչեւ վերջ գնալ այս պայքարում: Հայաստանում այսօր կան սոցիալական ընդվզման բոլոր նախադրեալները՝ իշխանութեան հանդէպ հանրացին վստահութեան կորուստ, սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակ եւ կոռումպացուած պետական, դատական եւ հանրացին ինստիտուտները: Նման պայմաններում շատ դժուար է լինելու համոզել քաղաքացուն, որ նա, հրապարակ իջնելով, ջուր է լցնում սրա կամ նրա ջրաղացին: Իսկ ուժի գործադրումը, ջրցան մեքենաներն ու մահակները ընդամենը մէծացնում են հակազդեցութիւնը եւ զրոյի հաւասարեցնումը ուստիկանութեան վերջին տարիների ողջ բարեփոխումները:

Ո՞րը կարող է լինել ելքը. իշխանութիւնն ուղղակի պարտաւոր է հաշուել հանրութեան պահանջների հետ. ի վերջոյ Հէթում թալանի մասին վկայող այսքան ակնյայտ փաստերից յետոյ պետութիւնը պարտաւոր էր գոնէ Հէթ-ում ստեղծուած իրավիճակի առնչութեամբ գործեր յարուցել եւ իրաւական գնահատական տալ կատարուածին, գոնելով ու պատեմելով մի քանի իրական մեղաւորների, ինչու չէ, իրականացնելով նաեւ փոշիացուած միջոցների վերականգնումը: Կարելի էր վերջապէս խորհրդարանական յանձնաժողով ստեղծել, որը կը զբաղուէր ինդրի ուսուունական արութեամբ: Այս տարբերակով հարցեր «մանր «Ելու» բաւարար փորձ մեր իշխանութիւնն ունի»՝ Մարտի 1-ի գործն են այդպէս պարտակել, Հոկտեմբերի 27-ին կոծկել, մազութի գործի յայտնի պատմութիւնը եւս առկայ է:

Իշխանութիւնը դեռ ժամանակ ունի իր քայլերի մասին մտածելու: Ինչ մնում է պայքարողներին, ապա նրանց ինդիրն է ամէն դէպքում թոյլ չտալ, որ ինչ-ինչ ուժեր փորձեն քաղաքական դիւրիենտաներ ստանալ սոցիալական պայքարից: Եթէ, այնուամենացիւ, նման բան տեղի ունենաց, ապա պատասխանատւութիւնը դարձեալ մնում է իշխանութեան վրայ, որովհետեւ իշխանութիւնը պարտաւոր է, սեփական քաղաքացու ինդիրներն իրենից վանելու փոխարէն, դրանք քննարկել ու լուծումներ առաջարկել:

ԻՐԱՐԱՆԳՈՒՄ Իշխանութեան մէջ

ՆԱՑԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Սինչ Սերժ Սարգսեանը
շրջում է ցուցահանդիսերով ու
համալսարաններով, նրա նշանա-
կած պաշտօնեանները Հայաստանը
տարբեր կողմեր են քաշում՝ սպառ-
նալով պատառ-պատառ անել:

Վարչապետ Յովիկ Աբրահամյան
եանն ու նրա կառավարութիւնը
պարզունակ միջոցառումներ են
ձեռնարկում պիտածէն լցնելու հա-
մար: Էլեկտրաէներգիայի սակագ-
ների բարձրացումից յետոյ կառա-
վարութիւնն առաջարկել է բարձ-
րացնել օղու, ծխախոտի, բենզինի
ու սեղմած գազի ակցիզային հար-
կը: Բացի այդ, կառավարութիւնն
առաջարկում է բարձրացնել պե-
տական պարտքի թուլատրելի շէ-
մը՝ յուսալով արտաքին պարտքը
հասցնել ՀՆԱ մակարդակին: Ներ-
կայում այդ չէմի սահմանը 60%-ն է:

Ալլ միշոցառումներն այս աստիճան պոպուլիզմը չեն, որ դրանց սովորաբար դիմում են ծայրացեր դէպքերում, հրաժարականի կամ էլեկտրական ապառնալիքի տակի: Զի բացառում, որ Յովիկի Աբրահամեանը վարչապետի պաշտօնը պահպանելու վերջին փորձերն է կատարում:

Շատ հանրապետական պատ-
գամաւորներն չեն քուէարկել Յո-
վիկ Աբրահամիենանի օրինագծերի
օգտին։ Ընդ որում, խորհրդարա-
նում արդէն շատ աննպաստ են
խօսում Եւրասիական Միութեան
մասին։ Նայիրա Զոհրաբեանն ան-
գամ ասել է, որ Հայաստանը ԵԱՏՄ
են հրել «մարդանի» սպառնալիք
տակ։ Այս ամէնի տրամալըանական
շարունակութիւնը պէտք է լինի
Հայաստանը Եւրասիական Միու-
թիւն հրողներին մեղադրանք առա-
ջադրելը։

Այդպիսի մեղադրանքներ են
հնչում հաւանաբար արտաքին
գործերի նախարար էդուարդ
Նալբանդեանի հասցէին: ՆԱՏՕ-ի
Ռուսական մեջինարի ժամանակ
Նալբանդեանը փորձել է իր վրա-
ցից գցել Հայաստանի եւրասիա-
կան ընտրութեան պատասխանատ-
ւորթիւնը: Նա եւրոպացին նախա-
տել է Երեւանին չափից կոչս
ընտրության առաջ զնելու, իսկ
ՆԱՏՕ-ին՝ Ղարաբաղի հարցով սիար-
ձեւակերպումների մէջ: Ռուսաս-
տանի հասցէին նախատանքի ոչ մի
խօսք չի հնչել, խօսք չի եղել
մայդանով շանտաժի մասին, խօսք
չի եղել այն մասին, որ եւրասիա-
կան ընտրութիւնը պայմանաւոր-
ուած էր սիար հայուսարկով:

Առաջին համար կազմակերպությունը՝
Սովորաբար գուստ Նալ-
բանդեանի այդպիսի «անկեղծու-
թիւնը» նոյնպէս նման է հեռանա-
լուց առաջ վերջին «ջղագումնե-
րին»։ Նախարարը փորձում է պա-
տուիվ հեռանալ, թէեւ դա հեշտ չէ
լինի։

Յատկանշական է, որ այդ
սեմինարին Հայաստանի պաշտ-
առանութեան նախառար Անդրան

**Զեր Մանուցումները
Վստահեցէք**

**«Մասիս»
Շաբաթաթերթին**

T: (626) 797-7680
F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

Օհանեանը լիովին այլ լայտարար-
բութիւններ է արել: Նա ՆԱՏՕ-ին
կոչ է արել Հայաստանին ճեռու-
պահել արտաստարածաշրջանային
սպառնալիքներից: Նա դրանով
փաստացի Արեւմուտքին Հայաս-
տանի գլուքալ անվտանգութիւնն
ապահովելու քարտ-բլանշ է տուել:

Դա լիովին այլ վեկտոր է, որը
փոխարինելու է գալիս եւրասիա-
կան թիւրիմացութեանը, որը Հա-
յաստանում տիրում է արդէն 2
տարի: Եթէ մինչ այժմ արեւմտեան
վեկտորը կարելի էր դիտարկել
որպէս այլընտրանք ոռուսականին,
հիմա պարզ է դարձել, որ տնտե-
սութեան ու արտաքին քաղաքա-
կանութեան յանձնումը Ռուսա-
տանին կոլապսի է հանգեցրել եր-
կու ոլորտներում էլ: Դրա վկայու-
թիւնը Յովիկ Աբրահամեանի ու
Էդուարդ Նալբանդեանի «Ծղած-
գումներն» են:

Ապագանավելքը լիւսը յաշումը և
է պահպանել, եւ այդ ֆոնին Սեյ-
րան Օհանեանի յայտարարութիւն-
ները սթափի են հնչում ու առանց
ակնարկների: Այդ յայտարարու-
թիւնները կարող են նշանաւորել
հայկական ինքնիշխանութեան
«ղիւերսիփիկացիան»:

Հայաստանի գաղութացմանը
Նպաստողների պատասխանատուու-
թեան հարցը դեռ դրուելու է
ամենայն խստութեամք: Պատաս-
խանատուութիւնը նախ եւ առաջ
առաջին դէմքի վրայ է ընկնում,
միւսները փորձում են դեռ խու-
սափել դրանից:

Սերժ Սարգսեանի նախագա-
հութեան ժամկէտն աւարտում է
3 տարուց: Կը հասցնի՞ նա շտկել
սիսար:

«ՀՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՆ ՇԱԲԱԺԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՈՆՄԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵԿՈՆՈՒՄԱՅ ՀՆՁԱԿԵՄՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԸՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շքանի
ԽՄԲԱԳԻՌ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐԾԱԿ ԳԱԶԱՆԵԱՆ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՍՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

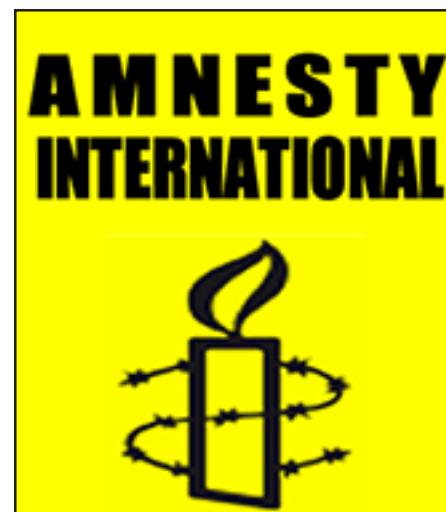
ԼՈՒՐԵՐ

«Միջազգային Ներում»։ «Ցուցարարների Ռէմ Զրցանների Կիրառումն Անթոյլատրելի է»

Հայաստանի իշխանութիւնը պէտք է ոստիկանութեան կողմից անհամաչափ ուժի կիրառման մասին յայտարարութիւնների օբյեկտիւ եւ անկախ հետաքննութիւն ապահովեն։ Այս մասին ասուած է «Միջազգային Ներում»։ (Amnesty International) հրապարակման մէջ։ Ընդհանուր առաջարար է բերման ենթարկել։ Եւս 12 մարդ բերման է ենթարկուել Գիւմրիում։

«Խաղաղ ցուցը ցրելու տակտիկայից պէտք է խուսափել՝ խօսքի ազատութեան եւ հաւաքների իրաւունքը պաշտպանելու համար։ Տեսագրութիւնը, որտեղ երեւում է, թէ ինչպէս են ջրցան մեքենաներից արձակուող շիթերն ակտիւստներին գետնին նետում, անհանգստութիւն են առաջացնում», յայտարարել է Amnesty International-ի՝ եւրոպայի եւ կենտրոնական Ասիայի գծով տնօրէնի տեղակալ Թենիս Կրիպուենեւը։

«Եթէ անգամ նախապէս զգուշացներ են արուել, ջրցան մեքենաները կարող են վնասուածք հասցնել։ Դրանք երբեք չի կարելի կիրառել խաղաղ ցուցարարների դէմ։ Բայց այդ, դրանք անկարգ են դործում եւ կարող են վնաս

հասցնել պատահական անցորդներին։ Որքանով մեզ յայտնի է, Հայաստանի իշխանութիւնները խուլգանութեան գործ են հետաքննում, այլ ոչ թէ ոստիկանութեան գործողութիւնները։ Անհամաչափ ուժի կիրառման համար պատասխանատու իրաւապահ ուժերը պէտք է պատիժ կրեն», աստևած է հրապարակման մէջ։

Կատարուածի ականատեսներից մէկն Amnesty International-ին տեղեկացրել է, որ քաղաքացիական հագուստով ոստիկանները հարուածներ են հասցրել խաղաղ ցուցարարներին։

ԵՄ Պատուիրակութիւն. «Ուժի Կիրառման Մասին Յայտարարութիւնները Մտահոգիչ Են»

Հայաստանում Երամծիութեան պատուիրակութիւնը յայտարարութիւն է տարածել Յունիսի 23-ի առաւոտեան երեւանում ոստիկանութեան կողմից բողոքի ակցիան ցրելու կապակցութեամբ։

«Մենք ուշադրութեամբ հետեւում ենք Հայաստանում էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացման դէմ բողոքի դուրս եկած ցուցարարների եւ ոստիկանութեան միջեւ բախումներին։ Ցուցարարների դէմ անհամաչափ ուժի կիրառման եւ լրագրողների հանդէպ

Աղրբեջանը ԵԽԵՎ-ում Տապալուել է Հակահայկական Ձեւակերպումը Հանուել գեկոյցից

Սարսաթրուգում ընթացող ԵԽԵՎ ամառային նախաշրջանի նիստում քուէարկուել է Աղրբեջանում քաղաքացիական ինստիտուտների գործունէութեան վերաբերեալ մոնիթորինգի յանձնաժողովի համագեկուցողների պատրաստած գեկոյցը։ Հայկական կողմը շատ կարեւոր յաղթանակ է արձանագրել, քանի որ զեկոցը ընդունուել է առանց Աղրբեջանի օկուպացուած տարածքների մասին ձեւակերպման, որը կարգեկոցի նախնական տեքստում։

Մենք աւելի վաղ յայտնել

էինք, որ այս ձեւակերպումը հանուել էր մոնիթորինգի յանձնաժողովի նիստի ժամանակ, սակայն այն պէտք է հաստատուէր նաեւ ԵԽԵՎ լիազումար նիստի քուէարկութեամբ։ Այսպիսով, ԵԽԵՎ պատգամաւորների մեծամասնութիւնը իրենց քուէարկութեամբ մերժել են պրոպրեժնանական դիրքորոշում ունեցող համագեկուցողները Պեղը Ազգամունդի եւ Թաղեռուշի իշխանութիւնը կողմից պատրաստուած զեկոյցի այդ հաստուածը, որի հետ Աղրբեջանը մեծ յոյսեր էր կապում։

Հեռախոսագրոյց Երեսինաներու

Տարուակուածէջ 1-էն

Գործ դնել՝ յանուն հայութեան եւ հայկական խնդիրներու լուծման։

Միւս կողմէ թրքական եւ հայկական մամուլը կը շարունակեն մեկնաբանել Պոլսոյ քաղաքապետութեան ներկայացուած Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան կեդրոնական վարչութեան յայտը, Քանակախանութեամբ։

Նշեալ թղթածրարին նորագոյն անդրադարձողներէն է հայրե-

Կարսի Ազգայնամոլ Քաղաքապետին Կատաղեցրել է Հայ Երաժշտի համերգը Անիում

Ներկայում թուրքիացի տարածքում գտնուող Հայաստանի նախկին մայրաքաղաքներից Կարսի ազգայնամոլ քաղաքապետ Մուրթազա Քարաչանթան չի կարողացել իր ատելութիւնը հայերի նկատմամբ եւ յայտարարութիւնը է տարածել Անիի աւերակներում Տիգրան Համասեանի հմերգի հետ կապուած։

Թուրքական «Haber46» կայքը ներկայացրել է Կարսի քաղաքապետ, Ազգայնական շարժում կուսակցութեան անդամ Մուրթազա Քարաչանթայի յայտարարութիւնը Անիի աւերակներում հայ դաշնակահար Տիգրան Համասեանի համար գործողութիւնները։ Անհամաչափ ուժի կիրառման համար պատասխանատու իրաւապահ ուժերը պէտք է պատիժ կրեն», աստևած է հրապարակման մէջ։

Քաղաքապետը պնդել է, թէ ինչքը ասիպուած է այս անգամ ըմբուստանալ հայերի համերգի դէմ։

Կարսի բաղաբապետ
Մուրթազա Քարաչանթա

յայտնելով իր անհանդուրժողականութիւնը հայերի նկատմամբ, ինչպէս նաեւ հետաքրքրուել, թէ ինչու էր հարաժշշար Անիում դաշնամուր նույնագույն նույնագույն դաշնամուր նույնագույն դաշնամուր նույնագույն համար անգամ համերգի տեղից։

Նովակ. «Ուուսաստանը Ոչ Մի Առցնչութիւն Չունի Հայաստանի Երադարձութիւնների Հետ»

Ուուսաստանը ոչ մի առնչութիւն չունի Հայաստանի գանգուածային բողոքի ակցիաների հետ, որոնց պատճառը էլեկտրաէներգիայի սակագնի թանկացումն է։ Հատ րիան, բայց համերգը վառել է իր ներսը մի քանի անգամ ու մի քանի տեղից։

«Իւրաքանչիւր երկրի կառավարութիւն ինքնառու ընդունուած ասուած է ի ԱՄ պատիժառ թիւն սակագնի դիրքին։ Այսպիսով, ԵԽԵՎ պատգամաւորների մեծամասնութիւնը իրենց քուէարկութեամբ մերժել են պարագայի հասարակութեան միջնեւ անկեղծ երկխօսութիւնը տնտեսական լուրջ որոշումները յաղթահարելու միակ միջոցն է։

Յարագանդակ անգամ առնչութիւն չունի Հայաստանի կառավարութիւնը միայն պատճառը է այսպիսով առաջնահար անգամ ու մի քանի տեղից։

Նա նաեւ լիշեցրել է, որ Երե-

ւանի հետ համագործակցութիւնը Մուկուտան փաստաթղթու ճեւակերպել է 2015 թուականի Յունուարի 1-ին։ Փաստաթղթի համաձայն, Հայաստանը Ուուսաստանից գագ է ստոնուած արտօնեալ գներով։

Ցիեցնենք, որ արդէն երրորդ օրն է Երեւանուած բազմահազարանոց բողոքի ակցիաներ են անցկացւում, որոնց մասնակիցներն իշխանութիւններից պահանջում են չեղարկել ու ուսական լրագրութիւններից պարագայի հասարակութեան միջնեւ անկեղծ երկխօսութիւնը տնտեսական լուրջ որոշումները յաղթահարելու միակ միջոցն է։

Ցիեցնենք, որ արդէն երրորդ օրն է Երեւանուած բազմահազարանոց բողոքի ակցիաներ են անցկացւում, որոնց մասնակիցներն իշխանութիւններից պահանջում են չեղարկել ու ուսական լրագրութիւններից պարագայի հասարակութեան միջնեւ անկեղծ երկխօսութիւնը տնտեսական լուրջ որոշումները յաղթահարելու միակ միջոցն է։

Երիտասարդ Ցուցարարներ կը Շարունակեն

Քաղաքացիական հագուստով ոստիկաններ կը յարագակին երիտասարդ ցուցարարներուն վրայ

պելու նախագհ Սերժ Սարգսեանի հետ։ Ցուցարարները սակայն մերժեցին այդ առաջարկը պնդելով որ նախագահը նախ դադրեցնէ ելքտրակառութեան սակագինի բարձրացմած որոշումը։

Ջորեջաբթի երեկոյեան առաւել մեծ զանգուած եկաւ միանալու ցուցարարներուն, ոմանք ժամանելով Հայաստանի տարբեր շրջաններէն։

Թերթը մամուլին յանձնելու պահուն, հազարաւոր երիտասարդ ցուցարարներէն կը շարունակէին գիշերել Բաղ- թակավարութիւններուն վարունացնել կը կապուած։

Նի համատարած news.am կայքը, որ իր լրահոսին մէջ յատուկ հատուածով մը իսօսեցաւ կուսակցութեան պահանջագրին մասին։ Յիշեցնենք, որ Քանան կախաղաններու նահատակութեան հարիւրամեակին առթիւ, կուսակցութիւնը Պոլսոյ իշխանութիւններէն պաշտօնապէս պահանջած էր Քանաներուն ածիւնները յանձնել կուսակցութեան։

Պահանջագրին մէջ նաեւ կոչուածուած է այ

ՓԱՐԱՍԱԶԻ ԿԻՍԱՆԴՐԻԻ ԲԱՑՈՒՄ ԵՒ ՎԵԹԵՐԱՆ ՀՆՉԱԿԵԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒՄ «ՓԱՐԱՍԱԶ» ՄԵՏԱԼՈՎ

Հայ ազգի Հնչակեան Քսան
հերոսներու նահատակութեան 100րդ
տարելիցին հետ առնչուող այլա-
զան հանդիսութիւններէն մին էր
նաեւ շրջանիս համար պատժական
նկատուող այլ միջոցառումը, որ
տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի 11 Յու-
նիս 2015ին Փաստինայի «Կարօ
Սողանալեան» սրահին մէջ, որուն
ներկայ էր խուռներամ բազմու-
թիւն մք:

Արդարեւ Ս.Դ. Հնչակեան Կուտսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմնի կողմէ կազմակերպուած տոյն միջոցառումին ներկաց էին նախկին առաջնորդ՝ Գերշ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան, այդ օրերուն հիւրաբար քաղաքս գտնուող ՍԴՀԿ կեդրոնական վարչութեան ատենապետ՝ Ընկի. Յակոբ Տիգրանեան, հայրենի ծանօթ մտաւորական եւ հրապարակախօս՝ Մարգիս Հացպանեան, ինչպէս նաեւ կեդրոնական Վարչութեան եւ Վարիչ Մարմնի ու տարբեր կառուցներու վարչութեանց անդամներ եւ այլ հիւրեր:

Օրուան հանդիսավար՝ Ընկ.
Գրիգոր Խոտանեան Վարիչ Մարմնի
անունով բարի գալուստ մաղթեց
Ներկաներուն, մասնաւորաբար Քամս-
ներու 100 ամեակին առիթով յատ-
կապէս Հայրենիքն ժամանած Ս.Դ.Հ.Կ.
Կեղ. Վարչով թեան ատենապետ՝ ընկ.
Յակոբ Տիգրանեանին եւ Սարգիս
Հայպանեանին: Այս առթիւ ան-
յախտնեց որ սոյն հանդիսութեան
գլխաւոր նպատակներէն մին է 100
տարի առաջ կախաղան բարձրաց-
ուած Հնչակեան քսան նահատակ-
ներէն անմահն Փարամազի կի-
սանդրիի բացումը կատարել ինչ-
պէս նաեւ այս բարեպատեհ առի-
թով «Փարամազ» մետալով պար-
գևատրել մեր կարգ մը վաստակա-
շատ ընկերներ:

Այսուհետեւ շրջանիս վարիչ
Մարմնի ատենապետ՝ Ընկ. Գաբրի-
էլ Մոլոյեան խօսք առնելով ամփոփ
գիծերու մէջ ներկայացուց անմաշն
Փարամազի (Մատթէոս Տէր Սար-
գիսեան) կենսագրականը: Արդա-
րեւ ան որպէս քսան կախաղաննե-
րու պարագլուխը մէծ ներդրում
ունեցաւ հայ ժողովուրդի ազա-
տագրական պայքարին մէջ: Փարա-
մազն այսօր Թուրքիոյ մէջ կը
ճանչցուի նաեւ որպէս այդ երկրի
ընկերվարական շարժումի գլախ-
ւոր հիմնադիրներէն մէկը:

Բեմին մօտ, առժամենյա պատ-
ուանդանի մը վրայ զետեղուած էր
անմահն Փարամազի կիսանդրին,
որ սիրայօժար կերպով մեր կազ-
մակերպութեան նուիրած է ծանօթ
արուեստագիտ քանդակագործ՝ Բիւ-
զանդ Մէջ մարեան:

Կիսանդրիի քողազերծման
արարողութեան համար բեմ հրա-

ւիրուեցան նախկին առաջնորդ՝
Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան,
ՄԴՀԿ Կեղրոնի ատենապետ՝ ընկ.
Յակոբ Տիգրանեան, Արեւմտեան
Ամերիկացի Վարիչ Մարմնի ատե-
նապետ՝ ընկ. Գ. Մոլոցեան եւ
քանդակագործ Բիւզանդ Մէջմար-
եան: Ներկաներու յոտնկայս եւ
որոտընդուստ ծափահարութիւննե-
րու ներքեւ վար առնուեցաւ Փա-
րամազի կիսանդրին ծածկող սպի-
տակ քօղը, որուն անմիջապէս հե-
տեւեցաւ «Տուր ձեռքդ ընկեր»
կուսակցական մաղթերգոր

Սաեղծուած խնադավառ
մթնոլորտի ներքեւ բեմ հրաւիր-
ուեցան ՄԴՀԿ կեդրոնական վար-
չութեան ատենապետ՝ ընկ. Յակոբ
Տիգրանեան եւ քարտուղար ընկ.
Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեան: Ընկ.
Յակոբ Տիգրանեան յայտնեց որ՝
Քսաններու նահատակութեան 100
ամեակին առթիւ կեդրոնը որոշած
է նորահաստատ «Փարամազ» մե-
տարով պարգեւատրել կարգ մը
վաստակաշատ ընկերներ, առ ի
գնահատութիւն տասնեակ տարի-
ներու իրենց գաղափարանուէր ծա-
ռալութեանց: Անոնք են՝

1. Հնկ. Տօքթ. Արշակ Գա-
ղանձեան եղած է հայկական Կրթա-
կան Բարեսիրական Միութեան
ատենապետ, տամնեակ տարիներու
կեղրոնական Վարչութեան քար-
տուղար, երեք գիրքերու հեղինակ,
Նոր Սերունդ Մշակութային Միու-
թեան հիմնադիրներէն, «Արարատ»
օրաթերթի, «Արարատ Գրական»
ամսագրի խմբագիր եւ այժմ 15
տարիէ ի վեր «Մասիս» շաբաթա-
թերթի գլխաւոր խմբագիր: Ար-
ժանացած է Ամենայն Հայոց Կաթո-
ղիկոսի «Մեսրոպ Մաշտոց» շքան-
շանին:

2. Հնկ. Գաբրիէլ Մոլոցեան
1954ին հիմնադիրներէն է Նոր
Սերունդ Մշակութային Միութեան,
փոխ տնօրին Ազգային Սահակ Մես-
րոպեան Վարժարանի (Պէտրութ),
հիմնադիրներէն է Փաստատինայի Ս.
Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոց Ա.
և Մ. Յովսէկիեան Վարժարանի:
Եղած է «Արարատ» օրաթերթի,
«Արարատ գրական»ի եւ «Մա-
սիս» շաբաթաթերթի խմբագրու-
թեան անդամ, Լիբանանի ՄԴՀԿ
Վարիչ Մարմնի անդամ, երկար
տարիներ ՆՄՄՄի ատենապետ եւ
Արեւմտեան Ամերիկայի ՄԴՀԿ Վա-
րիչ Մարմնի ատենապետ: Արժա-
նացած է Ամենայն Հայոց Հայրա-
պետի «Ներսէս Շնորհալի» շքան-
շանին:

3. Հնկ. Տիգրան Սարաֆեան
Տանեսակ տարիներու ատենապետ
Հայ Մարմնամարզական Միութեան,
ատենապետ ՀՄՄի Կեղրոնական
Վարչութեան, հրատարակած է
ՀՄՄի պատմութեան գիրքը: Իր

օրով ՀՄՄի ֆուտպոլի խումբը
հանդիսացած է Լիբանանի ախոյ-
եան: Միջ-կուսակցական համագո-
ղութային մարմնի անդամ ըլլալով
մեծապէս սատարած է քաղաքացիա-
կան պատերազմի օրերուն հայ գա-
ղութի անդորրութեան պահպանման:
Եղած է Լիբանանի ՍԴՀԿ Վարիչ
Մարմնի անդամ: Օգտաշատ ներդ-
րում ունեցած է Հայրենիք-Միհուռք
կապերու ամրապնդման մէջ:

4. Յովհաննէս ծէրէճեան (Շիրազ) 1952ին հիմնած է «Սարգիս Տիգրունի» Ուսանողական-Երիտասարդական Միութիւնը: Բազմահարիւր երիտասարդներու ջամբած է հայրեննախիրական եւ գաղափարախօսական առողջ դաստիարկութիւն: Քաղացական պատերազմի տարիներուն կազմակերպած է հայկական թաղերու ապահովութեան հակիչ ջոկատներ: Ինք եղած է մեր պատմական հողերն այցելած

յած է «Մասիս» շաբաթաթերթի եւ Հնչակեան կուսակցութեան Փաստինայի կեղրոնի հաստատման աշխատանքներուն: Առաջին սատարողներէն եղած է Հայրենիք-Սփիւռք մշակութացին կապերու գորացման գործին, Հայաստանէն ԱՄՆ հրաւիրելով արուեստագէտներու խութբեր: Նիւթապէս աջակցած եւ հովանաւորած է ազգօգուտ նախաձեռնութիւններ:

Ներկաներու ջերմ ծափահա-
րութեանց ներքեւ Ընկ. Յակոբ
Տիգրանեան վերոլիշեալներու լամ-
բակներուն գետեղեց «Փարամազ»
մետալը միաժամանակ անոնց փո-
խանցելով իր շնորհաւորութիւն-
ները:

Կուսակցութեան բարձրագոյն
շքանշանով պարզեւատրուածներու
անունով խօսք առաւ ընկ. Տօքթ.
Արշակ Գագանճեան: Ան մասնաւո-
րաբար շեշտեց հետեւեալը «Յարդ

առաջին հայ լուսանկարիչը եւ պատրաստած է պատմա-վաւերագրական հարուստ հաւաքածոյ մը: «Սարգիս Տիրունիի»ն ներկայիս ունի մասնաճիւղեր Հայաստանի եւ սիրուքի մէջ:

5. Հէրի Տիրամէրեան եղած է
ՄԴՀԿ-Արեւմտեան Ամերիկայի Վա-
րիչ Մարմնի անդամ եւ ատենսա-
պետ: Եղած է նաեւ անդամ Ս.Դ.Հ.Կ.
Կեռողական Վարչութեան: Խօսե-

ՀԱՅԱԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՎՈՒՄՆԵՐԸ ՈՒՐՈՒԿՈՒԷՋԻ ՍԵԳ

Ծարունակուածէց 3-էց

Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան շնորհա-
կալութիւն յայտնեց ջերմ ընդու-
նելութեան համար եւ նշեց, որ
Հայոց ցեղասպանութեան փաստը
առաջինը ճանչցած Ուրուկուէյը
յատուկ տեղ ունի իւրաքանչիւր
հայու սրտին մէջ:

Խօսելով Հնչակեան կուսակցութեան 128 տարուայ պատմութեան եւ գործունէութեան մասին, Ընկ. Տիգրանեան նաեւ անդրադարձաւ հայ դատի հետապնդման աշխատանքներուն, Հայաստանն ու Արցախը յուզող հարցերուն; Կուսակցութեան պատուիրակութիւնը նաեւ շրջագայեցաւ Խորհրդարանին մաս կազմող Ծերակոտի ու

մեզի տրուած բոլոր շքանշաններուն մէջ այս մէկը գերազոյնն է։ Արդարեւ ծառայութիւնն է, որ մնայուն է։ Ծառայութիւնն է, որ կը գնահատուի։ Մեզի շատ աւելի արժէքաւորներ եկած եւ աշխատած են, սակայն այս պատիւին չեն արժանացած։ Խորին չնորհկալութիւն կեղրոնական վարչութեան եւ կազմակեռական լրագոննեն»։

Գ.Մ.

Երեսպիոխանական ժողովի սրահներուն մէջ:

Կեղրոնական վարչութեան
պատուիրակութիւնը նաեւ արտա-
քին գործոց նախարարութեան շէն-
քին մէջ տեսակցեցաւ տնտեսական
զարգացման եւ առեւտրական փո-
խանակումներու հարցերով զբա-
ղող մարմնին հետ; Տեղի ունեցաւ
զանազան հարցերու շուրջ տեսա-

կէտերու փոխանակում: Հնչակեան կուսակցութեան պատուիրակութիւնը աւելի ուշ տեսակցեցաւ նաև մայրաքաղաք Մոնթէվիտէոյի քաղաքապետուհի Անա Օլիւերացի հետ: Կողմէնը քննարկեցին հայութութիւնները աւելի եւս ամրապնդելու միջոցները:

ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅԵՐՈՒ ՌԵՋԱՆԵԾ՝ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԱՆՄԱՐՆԵՐՈՒՆ

«Դուք միայն մեր մարմինն-
ները կրնաք կախել, իսկ մեր
գաղափարը՝ ոչ»:

Անմահ Քսաններու առաջ-
նորդ Փարամագի սոյն վերջին
խօսքերը վերատին Հնչեցին այս
անբամ՝ լիբանանեան հրապարակի
վրայ, Պոլսոյ Սուլթան Պայզիս
հրապարակին վրայ՝ Հնչակեան ղե-
կավարներու կախաղան բարձրա-
նալէն հարիւր տարիի ետք:

Կազմակերպութեամբ Սոցիալ
Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցու-
թեան Լիբանանի շրջանի Վարիչ
Մարմինին, հովանաւորութեամբ
ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան,
Յունիս 18-ի երեկոյեան Պէլըութի
Forum De Beyrouth համալիրին մէջ
տեղի ունեցաւ Հնչակեան Քսան
Կախաղաններու նահատակութեան
Հարիւրամեակի պաշտօնական նշում:

Ոգեկոչման հանդիսութեան
ներկայ էին Լիբանանի հայոց
թեմի առաջնորդ Շահէ Եպս. Փա-
նոսեան, Մերձաւոր Արեւելքի Հայ
Աւետարանական Եկեղեցիներու
Միութեան Կելլըռոնական Վարչու-
թեան ատենապետ վեր. Ռափֆի
Մուրըեան, Տանն Կիլիկիոյ Կաթո-

Մակութեան

ՍԴՀԿ Լիբանանի շրջանի վարիչ մարմինի ատենապետ Ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան իր արտասանած խօսքին մէջ նկատել տուաւ, որ Քսաններու լիշտառակի ողեկոչումները վերջին տարիներուն դուրս եկած են իրենց կուսակցական եւ հայկական սահմաններէն հասնելով մինչեւ Թուրքիա, ուր Փարամազները դարձած են Օսմաննեան Կայսրութեան տարածքին վրայ պայքար մղած բոլոր փոքրամասնութիւններու խորհրդանշները: Անոր համաձայն, Փարամազի անունը դարձած է յետադիմութեան եւ կրօնական ծայրայեղականութեան դէմ տարուղ պայքարի խորհրդանշները, ժողովուրդներու ազգային ազատազրական պայքարը ներշնչող տիպար մը: Յիշեցնելով, որ Սուրբիոյ եւ Թուրքիոյ սահմանալին Քոպանի-Այն Արապ աւանին մէջ կուուղ քիւրտերէն մէկը որպէս մարտական անուն ընտրած էր Փարամազի անունը, Ընկ. Քէօշկէրեան ըսաւ. «Օրեր առաջ Թուրքիոյ մէջ տեղի ունեցան օրէնտրական ընտրութիւններ, որպէս արդիւնք երեք հայեր ընտրուեցան խորհրդարանի անդամ, այս երեքին մէջէն մեր համակրանքը եւ շնորհաւորութիւնները առաջին հերթին կ'երթան ժողովուրդներու Դեմոկրատական Կուսակցութեան անդամ բարեկամ Կարո Փայլանին, իսկ մնացեալ երկու երեսփոխաններուն հանդէպ մեր դիրքը կ'որոշենք իրենց ազգազ գործունէութեան հիման վրայ»:

Հնկ. Քէօչկիբեան նէց, որ
ժողովուրդներու Դեմոկրատական
կուսակցութեան համահիմնադիր-
ներէն Փարամազի մասին գիրք
հեղինակած Քատիր Ա.քին մատ-
նանշած է, թէ հարիւր տարի առաջ
Փարամազի դատավարութեան ըն-
թացքին հնչած դիրքորոշումները
եւ պահանջները տակաւին այսօր
եւս Թուլքիու մէջ կը ներկայաց-
ուին որպէս ընկերվարականներու
պահանջներ: «Մեր ազգային քա-
ղաքական ասպարէզին վրայ աշ-
խատանքային նոր դաշտ մը բաց-
ուած է, այս դաշտին վրայ գործելլ
վտանգաւոր է, զգուշաւոր եւ անսակն-
կալներով լեցուն: Զակառակորդ
կողմը գորչ գալւերն են, կրօնական
ծայրացեղականները, իթթիհատա-
կաններու ժառանգորդները, խուն-
տայականները, մէկ խօսքով մեր
իրաւունքները ժխտողներու վոհ-
մակը եւ ամբողջ յետադիմական
ուժերը: Այս բոլորին դիմացի

Հայութը. Յայ Եղիշե Դավիթ Մատուցիս մէջ կը պանուին խմբաւորումին մէջ կը զառապուին հողին կառչած յառաջադէմ ուժեցու շարքերուն մէջ պայքարող բուռ մը մէր ազգակիցները, մէր բարոյական պարտքը պէտք է ըլլայ անոնց կողքին կանգնիլը եւ

Ճեռք մեկնելը՝ թեղասպանութիւնը ճանչցած, մեր բնական դաշնակիցներուն, ժողովուրդներու հաւասարութեան հաւատացող, խաղաղասէր, աշխատաւորին վաստակը պաշտպանող, բնապահպան եւ քաղաքական յեղաշրջումին մասնակցած բոլոր յառաջադիմական ուժերուն», հաստատեց Վարիչ Մարմինի ատենապետը:

Հնկ. Քէօշկէրեան ապա խօսեցաւ շրջանային գարզացումներուն, Սուրբիոց եւ իրաքի հակամարտութիւններուն, տեղահանութեան, համատարած կործանումին, վայրագութիւններուն եւ մարդկային ողբերգութեան մասին: «Սուրբիոց բնակչութեան կողքին մեծ վնաս կրեց նաեւ Սուրբիոց բարգաւաճ հայկական գաղութը, ծայրացեղականներու գրոհներուն թիրախ դարձաւ Քեսապը, դիտաւորեալ քանդուեցան հացկական կառուցներն ու յատկապէս Տէր Զօրի Հացոց Ցեղապանութեան զոհերու լիշտապակին նուիրուած Մըբոց Նահատակաց եկեղեցին եւ յուշահամալիրը: Մեր ցանկութիւնն է, որ Սուրբիոց ճգնաժամը վերջ գտնէ մէկ վայրկեան առաջ, վերջ գտնեն արիւնահեղութիւնն ու մարդկային ողբերգութիւնը: Այսպիսի արհաւիրքներու ժամանակ միշտ առաւելագոյնս կը տուժեն ժողովրդային խաւերը, որոնք զոյ կ'երթան մեծ տէրութիւններու տնտեսական եւ քաղաքական շահերուն: Սուրբիոց մէջ տեղի ունեցած խառնաշփոթ վիճակը ուղղակիօրէն կ'ազդէ Լիբանանի վրայ, ապակայունացնելով քաղաքական եւ ապահովական վիճակը, ինչպէս նաեւ պատճառելով տնտեսական մեծ վնաս եւ ընկերային լուրջ ինսդիրներ, Լիբանան ապաստանած հարիւր հազարաւոր գաղթականներու եւ վախսատականներու պատճառով», նշեց Հնկ. Քէօշկէրեան:

Հանդիսութեան ընթացքին
առաջին անգամ ըլլալով ցուցադր-
ուցաւ «Լուսաբաց» վաերապա-
կան ժապաւէնը, որ մշակուած է
յատուկ Քսաններու նահատակու-
թեան հարիւրամեակին առթիւ:
Մօտ կէս ժամ երկարող ժապաւէնին
մէջ կը ներկայացուին Քսաններու
նահատակութեան նախորդած
հանգրուանը, դատավարութիւննե-
րու ընթացքը եւ դեկավարներու
նահատակութիւնը:

Հայրենի վիպագիր եւ լրագ-
րող Գագիկ Ճանիկեան իր ուղերձը
սկսաւ ներկայացնելով իր տպաւո-
րութիւնները՝ Ազրիլ 24-ին Պոլսոյ
մէջ կազմակերպուած ձեռնարկնե-
րէն: Անոր խօսքով, Սուլթան Պա-
յագիկ հրապարակը լեցուած էր
զինուորականներով, գաղտնի ոս-
տիկաններով եւ լրագրողներով:
«Ես մասնակցեցայ Ազրիլ 24-ի

ոգեկոչման բոլոր սգերթներուն, սակայն ոչ մէկ տեղ, նոյնիսկ թաք-սիմ հրապարակին վրայ նման խստութիւն չտեսաց: Եւ ես համոզ-ուեցաց, որ քսաններուն կախաղան բարձրանալէն 100 տարի ետք իսկ թուրքիոց իշխանութիւնները կը վախնան Հնչակեան կուսակցութե-նէն», նշեց ձանիկեան: Խօսելով Քսաններու եւ Հնչակեան այլ հե-րոսներու դատավարութիւններուն մասին ձանիկեան նշեց, որ այդ նիստերուն նպատակն էր հաւա-տացնել թուրքին եւ միջազգային ընթերցողին, որ Հնչակեանները անջատողականներ, դաւադիրներ եւ խռովարարներ եղած են, ահա-բեկչական խումբ կազմած են, որպէսզի սպաննեն իթթիհատական կառավարութեան պարագլուխնե-րուն: Ներկայացնելով դրուագներ՝ Քայաճներու պատասխանը թիւին անու-

ՀՅԱԿ. ՍԵՎՈՒԻ ԳԱԼԻՒԹԵԱՆ

մէկ շաբաթով յետաձգումէն, Փարա-
մազի պաշտպանական ճառէն, Ճա-
նիկեան եղրակացուց, որ դատավա-
րութեան հեղինակն ու բեմադրիչը
Թալեաթն էր: «Ան առանձնապիշտ
վտանգաւոր յանցագործ կը համա-
րէր Փարամազին, որ ուսւահպատակ
ըլլալով հանդերձ հասած էր Պոլիս,
հաւաքագրած էր խումբ մը անիշ-
խանականներու եւ կ'ուզէր կործա-
նել Օսմաննեան Կայսրութիւնը: Դա-
տարանը կատարեց ներքին գործոց
նախարարին հրամանը՝ առանց իրա-
ւաբանական հիմնաւորումի, տար-
բերութիւն չդնելով Փարամազին եւ
սրծեփ Գառնիկ Պոյաճեանի միջեւ,
քսանին ալ մահուան դատապար-
տեց», ոսաւ Ճանիկեան:

Ան ապա խօսեցաւ Վան գործ ծողութեան մասին, Ներկայացուց գործողութիւնը իրականացնողներուն նպատակները եւ յայտարարութիւնը եւ նշեց, որ գործողութեան հեղինակներէն Գէորգ Կիւդէլեան յետազալին Արցախի մէջ կազմաւորեց Մեծն Մուրատ ջոկատը: «Մեծն Մուրատը Հնչակեան միակ ջոկատը չէր, որ կը մարտնչէր Արցախի ազատագրութեան, Հայաստանի պետականութեան վերականգնումին համար: Արցախի մէջ ահ ու սարսափ կը սփռէր նաև Զելլօ ասպատախումբը, իսկ Մեղրիի սահմանները կը պաշտպանէր Փարամազ ջոկատը: 1915-ի Յունիս 15-ին Պոլսոյ Սուլթան Պայազիս հրապարակին վրայ կախաղան բարձրացած քսան Հնչակեաններէն միան Փարամազը արեւելահայէր: Հայաստանի պետականութեան վերականգնումէն ետք ան իր ծննդափայրը վերադարձաւ, որպէս արձան կանգնեցաւ քաղաքի կեղրոնին: Փարամազը առանձին չէր, անոր շուրջը այն 19 երդուեալ

ԿԻՊՐԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ ՔՍԱՆ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԻՆ ՆԻԿՈՍԻՈՆ ՄԷԶ

Շաբաթ, 20 Յունիս 2015-ի
Երեկոյեան ժամը 7:00-ին,
կազմակերպութեամբ Ս.Դ.Հ.Կ.
կիպրոսի Վարիչ Մարմինին,
Նիկոսիոյ ՀԲԸՄ-ի ակումբին
Գրապելքեան սրահին մէջ տեղի
ունեցաւ Հնչակեան Քսան Կախա-
ղաններու նահատակութեան 100-
րդ տարելիցին նուիրուած
հանդիսութիւնը։ Հանդիսութեան
ներկայ էին կիպրահայ համացնքի
պետական ներկայացուցիչ պրն.
Վարդէս Մահատեսեան, քահանայ
հայրեր, կիպրոսի մօռ Պանկլատէշի
հիւպատոս Ռուբէն Գալայնեան,
Ազգային Երեսփոխանական եւ
Վարչական ժողովներու ատենա-
պետները, ՀՅԴ-ի եւ ՌԱԿ-ի
ներկայացուցիչներ, ՀԲԸՄ-ի
պատասխանատուներ, Նարեկ
հայկական վարժարաններու
հոգաբարձութեան ատենապետն ու
վարժարանին տնօրէնուհին,
կեպրահայութեան մուխթարը,
«Կիպրահայեր», «Արձագանգ», եւ
«Ազատ Խօսք» լրատուական
միջոցներու Խմբագիրներ, ՀՄԸՄ-
ի, Համազգայինի ներկայա-
ցուցիչներ, կիպրահայ հայորդիներ
ու համակիրներ։ Օրուան պատգա-
մախօսն էր հայրենի գրող,
հրապարակախօս ու թարգմանիչ
Գրիգոր Ճանիկեան։

Կիպրոսի ու Հայաստանի հանրապետութիւններուն եւ Ս.Դ.Կ.-ի քայլերգներէն ետք, ձեռնարկին բացման խօսքը յանուն կազմակերպիչ մարմինին կատարեց Ս.Դ.Կ. Կիպրոսի Վարիչ Մարմնի ատենապետ ընկ. Աւետիս Փոշողիեան: Ան նշեց, թէ «կը միշեմ եւ կը պահանջեմ» կարգախօսը ճիշդ ընկալելու համար, նախ պէտք է մէծարել հերոսները՝ որոնք գոհաբերուեցան՝ իրենց հատու հայեցքը ուղղած ազատ ու անկախ Հայաստանին. ան յարեց, թէ Հայկական Յեղասպանութեան սրբացած նահատակներուն մէջ ամենասուրբ անձերը ֆետայիներն են՝ ո՛ր կուսակցութեան կամ դաւանանքին ալ պատկանին անտոք: Ան անդրադառնալով կիպրահայ իրականութեան եւ սրահէն ներս բազմաբնոյթ ներկայութեան, ընդգծեց թէ հաւաքական ճիգերով կարելի է յաղթանակներ արձանագրել, ոեւէ հայորդիի պէտք չէ մէկուսացնել կամ չէզոքացնել, իրաւունք չունինք կորսնցնելու ոեւէ հայ մեր հաւաքական կեանքէն: Ազա ան օրուան պատգամախօս հայրենի հիւրին ընդմէջէն ողջունեց հայրենի պետութիւնը, ժողովուրդն ու մտաւորականութիւնը, հաստա-

նոյնպիսի շերմեռանգութեամբ արձագանգեցին առաջարկին: Ան ընդգծեց, թէ ինք այս պահուս ո՛չ զրոյ է եւ ո՛չ ալ թարգմանիչ, այլ հայկական գոյգ անկախ հանրապետութեանց ներկայացուցիչ: Որմէ ետք անդրադառնալով Քսաններուն դատավարութեան եւ իթթիհատի պարագլուխ Թալաաթ փաշայի ցուցմունքներուն, մատնանշեց, թէ իթթիհատ իսկապէս ահաբեկուած էր հնչակեաններէն եւ ամէն գնով կ'ուզէր պատժել հնչակեան խիզախ որոշումը, ինչ որ արտայացուեցաւ շինծու դատավարութեամբ եւ կախաղանումովկ: Ան յայտնեց թէ ուսումնասիրած է Քսաններուն դատավարութեան ընթացքը, արիւներէ բացայացտած բազմաթիւ նորութիւններ մեր ժողովուրդը շահագրգուող: Յիշեցնելէ ետք թէ 1981-ի Փարիզի Վան գործողութեան հերուններէն երկուքը հնչակեաններ էին, հաստատեց թէ հնչակեան գաղափարախօսութիւնը իր ազատագրական ոգիով ու պայքարով եղած էներշնչման աղբիւր նաեւ նոր սերունդներուն համար, որու որպէս արդիւնք արցախեան թէժ մարտերուն գոյացան Փարամազ,

«ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՇԽՈՒԺԱՑԱԾ ՀԵՏԵՒՈՐԴՆԵՐԸ»

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Սեր նախորդ յօդուածով
սրտագին կոչ ուղղած էինք հայրե-
նի իշխանութիւններուն եւ ի մաս-
նաւորի Հայաստանի Սփիլուքի Նա-
խարարութեան, որ հայ ազգի Քսան
Հնչակեան Կախաղաններու մեծա-
րումն ու իշխատակումը չմնաց միայն
Հնչակեան ընտանիքի եւ թուրք
յառաջադիմ ու գիտակից մարդոց
սեփականութիւնը, այլ ան պիտի
իշխատակուի ու նաեւ ճանչցուի
հայրենիքի մէջ, որպէս դէպք մարդ-
կային ազատատենչութեան եւ հայ
ազգի անմահութեան:

Երկուշաբթի օր, Յունիս 15-ին, Թորոնթոյի ժամով կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Քսաններու նահատակութեան 100-րդ տարելիցին առթիւ, մեծ գոհունակութեամբ եւ ուրախութեամբ հայրենի Ա. Հ. ռատեսիլի կայանէն դիտեցինք անոնց յիշատակին նուիրուած «ՔՄԱՆԻ ԼՈՒՍԱԲԱՅԼ» ֆիլմը, որ կը վայելէր Սփիտոքի Նախարարութեան հովանաւորութիւնը եւ առաջին անգամ ըլլալով ցոյց կը տրուէր հանդիսատեսին:

Առաւել, նոյն օրը Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւն-ներու Ազգային Ակադեմիայի Նախագահութեան նիստերու դաշլիճին մէջ (Երեւան) տեղի ունեցաւ գիտաժողով մը Քանան Կախաղան-ներուն նուիրուած, որ կը վայելէր հովանաւորութիւնը ՀՀ Սփիւռքի Նախարարութեան եւ ՀՀ Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի պատմութեան հիմնարկին: Սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանն ու կարգ մը Հայրենի պատմաբան-ներ ներկայ էին գիտաժողովին եւ իրենց խօսքերով մեծարեցին գործնու յիշատակը Քանաններուն, այդպիսով գոհացում պատճառելով Հնչակեան ընտանիքին, Հայրենիքին եւ Սփիւռքի մէջ:

Հայ ազգին Հնչակեան գաղա-
փարաբանութեամբ ծառալող քանի
կախաղաններու վրայ անմահացած
Փարամազն ու իր ընկերներու իմաց-
եալ մահով մարտիրոսանալէ հա-
րիւր տարի ետք, Հայրենիքի եւ
Սփիւրքի տարածքին աննախըն-
թաց ոգեւորութիւն ստեղծած են,
եւ անոնց ոգեկոչման ձեռնարկնե-
րուն աշխարհազրական տարածքը
տարուէ տարի աւելի մեծնալով՝
ստացած է համազգալին նշանակու-
թիւն: Այդ հանդիսութիւնները վե-
րաշխուժացուցած են անոնց հետե-
ւորդները թէ՛ Երեւանի եւ թէ՛
Պոլսոյ մէջ, ուր վերարժեւորումի
խանդավառ ընթացք մը սկիզբ
առնելով՝ Քսաններուն կը վերագր-
ուի ամերող Փոքը Ասիոյ մէջ
ընկերալին արդարութիւն հաստա-
տելու պայքարին նախակարապետ-
ները ըլլալու հանգամանքն ու
պատիւը:

Յիշատակութեան արժանի է
զիտաժողովին ներկայ եղող լիբա-
նանահայ նախկին պետական երես-
փոխան եւ Հնչակեան պատմագիտ
Տոքթ. Եղիկ ձէրէճեանի բարձրո-
րակ ուսումնախրութեամբ կա-
տարուած շահեկան ելոյթը, որուն
մէջ ան բացայատեց Քասաններուն
եւ Հնչակեան քաղաքական մտքին
հեռատեսութիւնը՝ չաշտուիլ եւ
չգործակցիլ իթթիհատ վէ թերաք-
քի կուսակցութեան ազգեր ու փոք-
րամասնութիւններ լուծելու մտքին
եւ քաղաքականութեան հետ, եզրա-
կացնելով՝ որ հայրենի պատմա-
բաններէն կ'ակնկարուի յայտնաբե-
րել անցեալի հետ առնչուող մեր
պատմութիւնը, որպէսզի Քասաննե-
րուն արուի արժանի կոչում եւ
արժեւորում: Նոյն առթիւ, լիշա-
տակութեան արժանի էլ նաև հայ-
րենի հրապարակագիր եւ լրագրող
Գրիգոր Ճանիկեանի ելոյթը, ուր

覃伟平 18

A photograph of the exterior of 1001 Nights restaurant. The building has a white facade with gold trim. A large arched entrance is framed by blue and white tile patterns. The words "1001 Nights" are written in blue script above the arch. To the right, there's a two-story section with a balcony and a sign that reads "WORLD-CLASS HOOKAH LOUNGE ENTERTAINMENT PLEASANT INDOOR OUTDOOR SEATING". The sky is clear and blue.

Scores Arrested as Police Forcefully Try to Break Up Yerevan Center Sit-In Armenian Youths Protests Stay Peaceful But Demands Unresolved

YEREVAN -- More than 230 people were arrested in downtown Yerevan early on Tuesday as riot police broke up an overnight demonstration against rising electricity prices in Armenia on a street leading to President Serzh Sarkisian's administration building.

Security forces backed up by a powerful water cannon used force to unblock Marshal Bagramian Avenue at the end of a nine-hour standoff with mostly young demonstrators demanding that the Armenian authorities revoke a more than 16 percent rise in the energy tariffs. Only a few hundred of

them remained camped out there by that time.

The protesters did not fight back as they were driven out of the street section at around 5:30 am local time. Many of them were detained on the spot and moments later, when they were chased away to nearby Liberty Square, the starting point of the demonstration. Some were roughed up in the process.

Police officers, many of them wearing plain clothes, also manhandled and detained several reporters covering the protest. An RFE/RL correspondent was hit by one plainclothes

officer as he tried to stop a group of policemen from arresting an RFE/RL cameraman who filmed the violent crackdown. His camera and other live-streaming equipment were smashed as a result.

Another RFE/RL reporter was attacked and had his mobile phone taken away and broken by a plain-clothes officer during the dispersal of the crowd. He was using the phone to videotape the violence.

Citing "preliminary information," a police spokesman told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) later in the morning that as many as 237 people were detained during the crowd dispersal. He said 7 of the detainees as well as 11 policemen were injured in the violence.

All of them were set free by the next day and senior police officers assured protest organizers afterwards that they will not use force again.

The standoff began on Monday evening when several thousand protesters attempted to march to the presidential palace in Yerevan. They were stopped by rows of riot police and interior troops clad in full riot gear.

Throughout the night senior officers led by Ashot Karapetian, head of

Yerevan's police department, warned the protesting activists to unblock the streets or face a violent crackdown. They argued that the protest was not sanctioned by municipal authorities.

Most of the remaining protesters led by a non-partisan pressure group called No To Plunder decided to stay camped on the street. No To Plunder leaders also rejected Sarkisian's offer to meet with them and discuss their demands. They said the president should only make sure that Armenian utility regulators reverse what they consider unjustified price hikes.

On Wednesday, Armenian security forces refrained from another violent crackdown demonstrators protesting against a hike in electricity prices blocked the central avenue in Yerevan for the third day running.

The crowd grew to an estimated 10,000 by evening after hundreds of mostly young activists spent a second night and third day on Marshal Bagramian Avenue in a continuing standoff with riot police deployed nearby to prevent them from marching to the presidential palace in the Armenian capital.

Continued on page 4

Jacques Faure: Return of Nagorno Karabakh to Azerbaijan Impossible

YEREVAN — Former French Co-Chair of the OSCE Minsk Group Jacques Faure has said the return of Nagorno Karabakh to Azerbaijan is impossible.

"There are only Armenians living in Nagorno Karabakh and they don't want to change their status, therefore, the return of Nagorno Karabakh to Azerbaijan is not possible anymore" Jacques Faure said at the NATO Parliamentary Assembly's 89th Rose-Roth seminar in Yerevan.

"Armenia is right in insisting on the full conformity between such international principles as nonuse of force, peoples' right to self-determination and territorial integrity," the former Co-Chair added.

Jacques Faure disagrees with the opinion that the Minsk Group fails to take decisive steps to solve the Karabakh conflict. He added that the mediators coordinate their actions with the schedule of the leaders of the conflicting parties.

"If the Presidents have no time, the mediators can do nothing," the former Co-Chair said.

He noted that an arms race has started in the region, and Azerbaijan's military budget is larger than the overall budget of Armenia.

Elaborating on the subject, Mr Faure said that Azerbaijan has a popu-

Former French Co-Chair of the OSCE Minsk Group Jacques Faure

lation of 9m, while Armenia's population is only 3m, with the demographic disproportion growing.

Azerbaijan is also seeking benefits from its oil and energy profits, which have for years been directed to arms purchase.

According to Faure, it's necessary to demonstrate political will to make mutual concessions."

Many assume Azerbaijan will again resort to violence after the European Games, but the former Co-Chair says "Azerbaijan will lose much" in this case.

"First of all, it will lose the standing on the international arena, and no one will be willing to invest in a country in war," he said.

S.D. Hunchakian Party Demands Remains of 20 Armenian Martyrs from Turkey

This year marks the 100th anniversary of the Martyrdom of the 20 Social Democrat Hunchakian party leaders who were hanged by the Young Turk dictatorship on June 15, 1915 in Ottoman Turkey.

On the occasion of the 100th anniversary, on June 18, 2015, the Central Committee of Social Democrat Hunchakian Party, has conveyed the following demand to the Mayor of Istanbul.

"Mr. Mayor,

On June 15, 1915, 20 Armenian revolutionaries, leaders and members of the Social Democrat Hunchakian party, were hanged at the Sultan Bayazid Square in Istanbul.

They were; Matteos Sarkissian, Hagop Basmajian, Smpat Kelejian,

Roupen Garabedian, Bedros Torosian, Armenag Hampartsoumian, Apraham Mouradian, Aram Achekbashian, Hrand Yegavian, Karekin Boghosian, Boghos Boghosian, Mourad Zakarian, Tovmas Tovmasian, Yeremia Manoukian, Mgrdich Yeretsian, Kegham Vanigian, Yervant Topuzian, Hovhannes Der-Ghazarian, Karnig Boyajian, and Kapriel Keshishian, and were buried collectively at the Edirne Gabui Armenian cemetery.

The Social Democratic Hunchakian Party Central Committee, desires to transport the remains of our comrades out of Turkey. Therefore, we demand that you facilitate the lawful ways of accomplishing this undertaking."

Continued on page 3

Turkey Reacts Angrily to Belgian Prime Minister's Recognition of Armenian Genocide

ANKARA—Belgian Prime Minister Charles Michel's recognition of the killing of Armenians in the hands of the Ottoman Empire in 1915 as Genocide has "distorted historical facts," the Turkish Foreign Ministry said June 20 in a statement.

Michel said during a parliamentary session on June 17 that the events perpetrated by the Ottoman Empire between 1915–1917 "must be viewed as a genocide."

"The relationship between history and the future are occasionally complicated. My position is well known, I am of the view that the tragic events should be labeled as genocide, and that is the position of the Belgian government," Charles Michel declared in the Belgian Parliament.

The Turkish Foreign Ministry slammed the comment, saying Michel's remark was "neither acceptable nor excusable."

Michel's comment came a few months after the European Parliament adopted a non-binding resolution on April 15 recognizing the 1915 events affecting Armenians as Genocide." Ankara will return the European Parliament (EP) report on Turkey, European Union Min-

Belgian Prime Minister Charles Michel

ister Volkan Bozkir has said.

On May 29, Mahinur Özdemir, a Brussels regional MP of Turkish origin, was expelled from her party, the Humanist Democratic Center (CHD) after she refused to recognize the 1915 events as "genocide."

Turkey has already withdrawn ambassadors from Austria, the Vatican, Luxembourg and Brazil for resolutions that name 1915 incidents genocide or similar reasons, but it kept its envoy to Russia, despite Russian President Vladimir Putin using the word genocide and the Russian parliament adopting a likewise resolution on the 1915 events.

PACE Resolution on Azerbaijan Removes the Word "Occupation" with Regard to Nagorno Karabakh

PACE meeting in Strasbourg on June 23rd

STRASBOURG -- After a marathon of amendment voting, Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) approved its resolution on "the functioning of democratic institutions in Azerbaijan" by 140 votes to 13. The resolution was prepared by Pedro Agramunt and Tadeusz Iwinski.

The Assembly voted 85 to 78 to accept the amendment tabled by the Armenian delegation to exclude the term "occupation" with regard to Nagorno Karabakh.

The Parliamentary Assembly says in the final text of the Resolution it "is fully aware of the Nagorno-Karabakh conflict which dominates to a large extent the Azerbaijani foreign policy agenda." In the draft resolution it read: "The Assembly is fully aware of the occupation by Armenia of Nagorno-Karabakh and seven other provinces of Azerbaijan, which dominates to a large extent

the Azerbaijani foreign policy agenda."

In the resolution, PACE condemned "the crackdown on human rights in Azerbaijan" and called to end "systemic repression" of human rights defenders, the media, and those critical of the government, including politically motivated prosecutions.

The Assembly also called for the release of all political prisoners in Azerbaijan.

Reacting to the PACE resolution, Samad Seyidov, the head of the Azerbaijani delegation to PACE, said the adopted document was "an empty and unnecessary piece of paper".

Seyidov said the resolution was also the work of anti-Azerbaijani forces and the Armenian lobby who are "ready to take any steps and even to destroy themselves in order to underestimate the ongoing developments in Azerbaijan".

Former US Ambassador: Safarov Repatriation Ended Hungary's Status as a Reliable Strategic Partner

Former US Ambassador to Hungary Eleni Kounalakis

WASHINGTON, DC — In her newly published memoir of her 2010–2013 term as American Ambassador to Hungary, Eleni Kounalakis discusses the U.S. State Department's loss of faith in the administration of Prime Minister Viktor Orbán, according to a June 19 review by the Washington Post.

In what the Post describes as a "far more forthcoming book — personally and analytically — than one would expect from a diplomat", Kounalakis details her disappointment at what she saw as the Hungarian government's backsliding toward a more totalitarian government, similar to the one Hungary had under communism. Instead of the "New Deal" that they had anticipated, Kounalakis writes, Hungarians were getting "the Old Deal, with government having too much control over the people of Hungary all over again."

According to the Post review: "It took the release of an ax murderer to raise alarms in Washington. In late August 2012, Orban suddenly repatriated Ramil Safarov, an Azeri serving a life term in Hungary for hacking an Arme-

nian soldier to death during a NATO-sponsored training program. To nobody's surprise, Safarov received a hero's welcome in Azerbaijan and was immediately pardoned, promoted and given a new apartment. Armenia cut off diplomatic ties with Hungary, and tensions escalated in Nagorno-Karabakh, over which Armenia and Azerbaijan had fought a war in the early 1990s."

"Don't they realize that their little trick could cause a war?" Deputy Assistant Secretary of State Marie Yovanovitch asked Kounalakis on the telephone.

"Who will clean it up — Hungarians? No, Hungarians won't clean up the mess. We will! We will be the ones left to fix it!"

Kounalakis reveals that this diplomatic fracas was ultimately what "ended Hungary's two-decade status as a reliable strategic partner of the United States," according to the Post.

That little trick, Kounalakis says, ended Hungary's two-decade status as a reliable strategic partner of the United States."

Mayor of Montevideo Welcomes S.D. Hunchakian Party Chairman

MONTEVIDEO -- Ana Olivera, the Intendant (Mayor) of Montevideo welcomed the Central Committee Chairman of the Social Democratic Hunchakian Party (SDHP), Mr. Hagop Dikranian at a meeting on Monday, June 22nd in the office of the Intendant of Montevideo, at the municipality headquarters.

Visiting from Armenia, Mr. Dikranian participated in the centennial commemoration ceremony of the Armenian Genocide. Prior to the meeting, on Sunday June 21st, Mr.

Dikranian along with the Intendant of Montevideo, Ms. Olivera, participated in the presentation of the documentary film "Dawn of the Twenty" at Montevideo's renowned and historic Solís Theatre.

The documentary focuses on the death of 20 SDHP leaders, who had devised a plan against imminent extermination of the Armenians by the Turkish state. The leaders were arrested, tried, sentenced to death, and executed by hanging on June 15, 1915 in Istanbul's Sultan Bayazid square.

“The Dawn of the Twenty” Documentary Commemorates Genocide in Uruguay

MONTEVIDEU — “The Dawn of the Twenty” documentary was screened in Montevideo as part of the series of the Armenian Genocide centennial commemoration events in Uruguay. The film centers on the execution of 20 leaders of the Social Democrat Hunchakian Party (SDHP) in 1915 in Istanbul, Eldiario.es reports.

The film, lasting 35 minutes, follows the deaths of SDHP leaders who had devised a plan against the impending extermination of Armenians by the Ottoman Empire between 1915 and 1923. The leaders were arrested, tried and hanged on June 15, 1915, at the Sultan Bayazid Square in Istanbul.

“Uruguay was one of the first countries to recognize the Genocide. We have commemorated the killings with a number of events this year,” Mayor of Montevideo Ana Olivera said, stressing that Uruguay maintains “close ties with the Armenian community.”

The Uruguayan government recently submitted a bill on cooperation with Armenia in the sector of tourism to the parliament.

Archbishop of the Armenian Apostolic Church Hakob Kellendjian, representatives of the Hunchakian Central Committee and the consulate of Armenia to Uruguay attended the movie screening at Montevideo’s Solís Theatre.

UK House of Lords Holds Debate on Armenian Genocide Recognition

LONDON—On June 16, the UK House of Lords held a debate on the recognition of the Armenian Genocide, Public Radio of Armenia reports.

“Her Majesty’s Government recognizes the terrible suffering inflicted on the Armenian people and other groups living in the Ottoman Empire in the early 20th century,” James Stopford, the Earl of Courtown, said in response to a question by Baroness Caroline Cox on the Government plans to recognize the killings of Armenians, Greeks and Assyrians in 1915 as genocide.

“While remembering and honoring the victims of the past, we believe that the UK’s priority should be to help the peoples and Governments of Turkey and Armenia to face their joint history together,” he added.

Baroness Cox reminded that over 20 states have recognized the Genocide, including France, Canada, Poland, le and Austria, as well as the European Parlia-

ment and the Welsh Assembly, on the basis of irrefutable evidence of the systematic slaughter of 1.5 million Armenians, Greeks and Assyrians. Noting that His Holiness Pope Francis has emphasized the necessity of genocide recognition for healing, reconciliation and moving forward, she asked whether Her Majesty’s Government would seriously consider reviewing their position.

“Her Majesty’s Government is aware of His Holiness the Pope’s comments during the pal mass to commemorate the victims of 1915, which was held in Rome. We respect his view and agree that it is important to face the lessons of history with courage and do all we can to prevent such atrocities. Her Majesty’s Government reviewed their position of recognition in 2013 and, at present, we have no plans to conduct another review,” the Earl of Courtown said.

Lord Lyndon Harrison noted, in

Red Hail: Works by Armenian Photographers on Display at Kafka House in Prague

PRAGUE (Armradio) -- Works by Armenian photographers are on display at Franz Kafka’s House in Prague within the framework of the Prague Quadrinale.

“The last room on the third floor of the Kafka house definitely makes one thing clear: Scenography is much more than stage design for theater. It is the art of combining images, sounds and objects to create something new,” The Deutsche Welle writes.

The Armenian photographer Vahan Stepanyan and his three colleagues took 50,000 photos of schoolgirls with dolls in the ruins of a church and used 10,000 of them for an eerie film they show in Prague as part of the installation, “Red Hail... because it never ends.”

The photos are based on documents of the Norwegian missionary Bodil Katharine Biorn, who worked in Armenia in an orphanage in 1905. One year, she raised money in Norway to give each of the girls a doll for Christ-

turn, that “it is true that it was genocide that was practiced on the Armenians and other peoples in 1915.” He emphasized the necessity of bringing together the Armenians and Turks in order to find reconciliation.

James Stopford said in response: “We are trying to promote links between Turkey and Armenia in a number of ways. We have had a successful exchange of Turkish and Armenian Chevening alumni, who have visited each others’ countries for the first time. We have also targeted funding on projects such as CivilNet TV, which is a media source for Turkey-related news in Armenia.”

“In addition, we have supported an initiative of our Armenian NGO to publish a book of personal stories from survivors about Turks who saved the lives of Armenians during the massacres

mas and photographed all the happy children with their new toys.

After the 1915 massacres of the Armenian people, Mother Katharine – as she was called – tried to find out what happened to those girls. She couldn’t find a single one of them. They had all been murdered. Altogether, 500,000 children were among the victims of the massacre.

“We’ve been wanting to work with these photos for a long time. Bodil Katharine Biorn’s grandson gave us access to the approximately 60 surviving shots in a Norwegian Archive,” explained Stepanyan. The black-and-white film they made also features sacred music specially written by the Armenian composer Tigran Hamasyan.

The soundtrack for the new staged pictures revives the atmosphere of the original ones, as if time had stopped and still held the laughter of these children. The result is a very aesthetic and moving work of art.

and deportations of 1915,” he said.

“Our priority should be to promote reconciliation between the peoples and Governments of Armenia and Turkey and to enable the two countries to face their joint history together,” the Earl of Courtown said. In this context, he said “it’s pleasing to see MPs of Armenian background in the Turkish Parliament.”

Speaking about the Karabakh conflict, James Stopford said: “The status quo is not sustainable.”

“Twenty-one years have now passed since the ceasefire brought the active phase of the conflict to an end. For over 20 years the parties have not been able to reach a peace settlement. That has also meant over 20 years of continued hostility, hatred and suffering. The status quo is certainly not sustainable,” he stated.

S.D. Hunchakian Party Demands

Continued from page 1

During his speech marking the 100th anniversary in Los Angeles on June 14, 2015, the Social Democrat Hunchakian Party Central Committee Chairman Mr. Hagop Dikranian stated that the Party will formally demand from Turkey the return the remains of 20 Hunchakian Martyrs.

Mr. Dikranian stated, “Today on this stage, on behalf of the Social Democrat Hunchakian Party, I an-

ounce that we will soon be submitting an official demand to the relevant authorities in Turkey, to first identify and then surrender the Hunchakian twenty martyrs’ remains to us.”

Stressing that the party is committed and determined to accomplish this undertaking Mr. Dikranian further stated that, “The return of the Twenty Hunchakian Martyrs and their burial in Yerablur national cemetery in Armenia is a moral issue and a matter of principle for the Social Democrat Hunchakian Party.”

SARF Launches #AleppoStrong Challenge

#ALEPPOSTRONG

**JOIN THE
SARF 100K+ CHALLENGE
CAN YOU RAISE \$1,000 IN 100 DAYS**

*Make A Difference In The Lives Of Your
Syrian-Armenian Brothers And Sisters In War-Torn Syria*

VOLUNTEER TODAY
OR CALL / TEXT US AT 818-859-0822

DONATE
syrianarmenianrelieffund.org

LOS ANGELES — Dear Supporters. Today we call on you to accept our call to action by joining the #AleppoStrong Challenge.

#AleppoStrong is a grassroots fundraising campaign where individuals volunteer to raise donations, helping make a direct impact on the lives of our brothers and sisters in war-torn Syria.

SARF calls on You, your family, your children, your friends to each take on the challenge of raising \$1,000 in 100 days. That's only \$10 a day!!

Whether it's a book campaign, emails, a call to friends and family, or a simple cake-bake fundraiser – all are aimed to raise much-needed funds for our community facing the daily struggle of survival in Aleppo, Kessab, and the many regions throughout Syria!

Volunteer today! Join the #AleppoStrong campaign to help our communities in Syria endure the misery of constant shelling, lack of basic living necessities, and most importantly their struggle to survive!

Are you up to the #AleppoStrong Challenge?

Call or text today at 818-859-0822, email us at info@syrianarmenianrelieffund.org or visit us at www.syrianarmenianrelieffund.org to find out more and to sign up.

Glendale Adventist Med Ctr, Armenia Fund Join Forces for Noyemberyan Hospital

LOS ANGELES — Armenia Fund U.S. Western Region has announced a special partnership with Glendale Adventist Medical Center (GAMC) with the aim of upgrading the public health services of the northern part of the Tavush Region in the Republic of Armenia.

In partnership with Armenia Fund, the joint effort focuses on establishing a sister hospital relationship between Glendale Adventist Medical Center and the Noyemberyan Hospital. The purpose is to bring the two hospitals together with the aim of boosting Armenia's rural medical care.

The project will entail a series of medical missions with American doctors from GAMC providing advanced care and surgical interventions in Noyemberyan. In addition, GAMC will provide continuing medical education, equipment, supplies and pharmaceuticals to the hospital and its doctors. Plans are already underway in linking the two hospitals with state-of-the-art telemedicine equipment – allowing for Noyemberyan doctors and staff to consult with leading specialists at Glendale Adventist Medical Center.

The Noyemberyan Hospital was completely refurbished by Armenia Fund in 2010 and continues to provide critically needed medical care for Noyemberyan and the surrounding 30 villages in the region. Located 3 miles from the border, the hospital has 60 beds with 30 doctors and 160 nurses and support staff.

In May 2015, Kevin Roberts, President/CEO of Glendale Adventist

Medical Center, Dr. Arby Nahapetian, Vice President of Medical Affairs & Quality and Dr. Simon Keushkerian, immediate past Chief of Staff, visited the Noyemberyan Hospital on a joint assessment visit with Armenia Fund. During their first visit the team had the opportunity to carry out a needs assessment and closely bonded with the medical professionals of the hospital – all with the purpose of jointly improving medical care for the thousands of residents living in Armenia's rural borderline communities.

At the very moment, the teams are working on the first medical mission for the fall of 2015.

"I was personally overjoyed and blessed by the Armenian people, the culture and the country. We arrived in the blush of spring time so the wildflowers were blooming and everything was green. I will never forget the hospitality and the warmth. As a Christian, I was inspired by learning the determination of the Armenian people over the centuries. The zeal to uphold Christ, even under the most drastic and persistent persecution, strengthened my faith", stated Kevin Roberts, upon his return from Armenia.

"We are wholeheartedly thankful to Glendale Adventist Medical Center for choosing to partner with Armenia Fund on this important mission. With God's blessing, without any doubt, this partnership will translate to a more healthy, vibrant Tavush", stated Antranik Baghassarian, President of Armenia Fund U.S. Western Region.

Pianist Tigran Hamasyan Performs Armenian Chants and Verses at Ani Ruins

Award-winning Armenian jazz pianist Tigran Hamasyan performed a concert on June 21 in the historic ruins of Ani, the medieval Armenian capital located on the Turkish-Armenian border, the Hurriyet Daily News reports.

Within the scope of his project titled "Luys i Luso," Hamasyan will perform in various Turkish provinces until June 30. He will also give concerts at 100 churches in Armenia, Georgia, Lebanon, France, Belgium, Switzerland, Czech Republic, England, Germany, Luxembourg, Russia and the U.S.

The next two concerts will take place in Akhtamar on June 23 and in Diyarbakir Church of St. Giragos on June 25. The end of the project in Turkey will take place within the framework of the jazz festival in Istanbul on June 30.

Hamasyan, 27, who started playing piano at the age of three and won the Montreux Jazz Festival in 2003 and the Thelonious Monk Institute piano contest at the age of 18, performs

traditional Armenian music in his concerts.

The 90-minute event at the ancient ruins drew great interest from the audience. The master pianist was accompanied by the Yerevan State Chamber Music Choir under the baton of Harutyun Topikyan.

Tamar Nalci, the project coordinator at Anadolu Kültür, which organized Hamasyan's concerts in Turkey, said the first concert of the program was performed in Ani, and continued:

"Hamasyan is famous Armenian jazz pianist. He gives mini concerts in historic places and churches in many parts of the world, accompanied by the Armenian State Chamber Choir. This is a church music concert. He is taking the stage with a team of 25 persons. At the same time, a documentary film is being made on this process. The documentary team records these concerts. What is happening here is a historic moment because Armenians have an emotional time due to their past in Ani."

Protests Stay Peaceful But Demands Unresolved

Continued from page 1

Most protesters sought to avoid further confrontations with police after a violent clash June 22, staying behind a row of large trash containers police placed across the road as a barricade.

More than a dozen lawmakers, actors, and show business representatives stationed themselves between the protesters and rows of police officers through the night in an effort to prevent another forcible dispersal of the crowd.

While all sides sought to keep the protests peaceful, there was no visible progress toward resolving demands that have provoked the worst unrest the country has seen in years.

One of its leaders of No To Plunder, Vaghinak Shushanian, said the protests will continue until the Arme-

nian authorities revoke a decision by state regulators to raise electricity prices by more than 16 percent. He said the police crackdown only increased the number of people attending its rallies.

"We are not in a hurry," Shushanian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am). "We have one month and ten days."

The new energy tariffs set by the Public Services Regulatory Commission last week are supposed to take effect on August 1.

Protests also were held in other towns across Armenia, including Gyumri, Charentsavan, Abovyan, and Ashtarak.

In addition to sit-ins and rallies, the protests sometimes took the form of "automobile marches." Protests are also planned in some Armenian communities abroad.

ԿԱՐՉՈՒ ՄՐՎ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ (200 ԾՈԳԻԻ ԸՆՄԱՐ)
ԱՄԷԼ ՏԵԽԱԿ ԱՌԻԹԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԱՐԱՐԱԿԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՀԵՂԱՎԱՆԵԼ (626) 797-7680

ՈՒԽՏԻ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿ, ՅԵՏՈՅ Ի՞ՆՉ Գ. ԱՐՏԱԳԱՂՋ

«Կոռ'ւնկ, ուստի՞ կու զաս, ծառայ եմ ձայնիդ. Կոռ'ւնկ, մեր աշխարհին խապրիկ մը չունի՞ս»:

(Կոմիտաս Վրդ.)

ՈՍԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

Աշխարհը շարժման մէջ է եւ
ժողովուրդներ դարերու ընթացքին
միշտ ալ գաղթած են աւելի լաւ
կննական պայմաններ որոնելու հա-
մար։ 2010 թուականի վիճակազրու-
թեան համաձայն, 214 միլիոն մարդ,
այլ խօսքով՝ 3 տոկոսը աշխարհի
բնակչութեան, կ'ապրի իր երկրէն
դուրս։ Երեւոյթ մը որ կը մտահոգէ
թէ՝ զարգացած եւ թէ՝ զարգացման
ընթացքի մէջ եղող երկիրները։
Մտահոգութեան զլիսաւոր պատ-
ճառներէն մէկը այն է, որ գաղթող-
ներուն մէծամասնութիւնը երիտա-
սարդ կանացք են, որոնք սերունդ
պիտի հասցնէին իրենց տուեալ եր-
կիրներուն մէջ։

Գաղթողներուն մեծամասնութիւնը կը թողու իշենց երկիրը, փնտուելու համար տնտեսական եւ ընկերային աւելի լաւ պայմաններ։ Տնտեսական պայմաններ փնտուղ անձերը ամենաստուար խումբն են գաղթականներու։ Համաշխարհայնացումը (globalization) պատճառ կը դառնայ որ աշխատող ոյժեր շարժման մէջ ըլլան, նոյն ատեն պատճառ ըլլալով աշխատող դասակարգի ծննդաբերութեան աճումի կանխարգիլումին, որուն մասին պիտի անդրադառնանք առանձին յօդուածով։

Միջազգային Գաղղթականական
Կազմակերպութեան (International Organization for Migration) համաձայն, միլիոնաւոր մարդկիկ կը զաղթեն այսօք առանց օրինական թուղթեր ունենալու։ Նմանօրինակ զաղթականներ, շատ յաճախ կը ձեռնարկեն վտանգաւոր ճամբորդութեանց, ինչպէս է պարագան՝ այս օրերուն Ավրիիկէն Միջերկրական Ծովու վրայով լինիքի Եւրոպա հասնի փափաքող անհամար զաղթականներուն, որոնք յաճախ թիրախ կը դառնան մաքանենգներու, եւ պարտաւորուած կ'ըլլան աշխատելու եւ ապրելու շատ վատ եւ վտանգաւոր պայմաններու տակ։

Վերջին կէս դարուն, նկատելի
դարձած է որ կանացք շատ աւելի կը
գաղթեն քան թէ այր մարդիկ։
Կանացք այսօր գտղթականներու 50
տոկոսը կը կազմեն ընդհանրապէս,
սակայն կարգ մը երկիրներու մէջ
անոնց թիւը կը բարձրանայ 70 կամ
80 տոկոսի։ Անոնք պարտաւորուած
կ'ըլլան աշխատելու շատ աւելի
նուազ աշխատավարձք վճարող գոր-
ծերու մէջ, ինչպիսին են տնացին
սպասաւորութիւնը, եւ հետեւաբար
ենթակայ խոշտանգումներու, առե-
ւանգումներու եւ բռնաբարու-
թեանց։ Կանացք մանաւանդ զոհ կը
դառնան սեռացին մարմնավաճա-
ռութեան, որ նկատուած է պիլիոն-
ներ արժող համաշխարհացին գոր-
ծառնութիւն մը։ Դժբախտաբար
մարմնավաճառ այս կանացք ենթա-
կայ են սեռացին խոշտանգումնե-
րու, բռնակալութեան, սեռացին ախ-
տերով վարակման եւ շատ յաճախ՝
միջոցն ալ չեն ունենար բժշկական
ինամքի։ Դժբախտաբար այս վի-
ճակին մէջ են նաեւ հայ կանացք,
որոնք կ'երթան թուրքիա կամ Արա-
բական երկիրներ՝ «գործ փնտուե-
լու» նպատակով...։ Կարդացէ՛ք հայ-
կական եւ թուրքական մամուլը,
որոնք լայնօրէն կ'անդրադառնան
տիսուր այս իրողութեան։ Ո՞վ է
մեղաւոր...

Կայ նաեւ դրական երեսը գաղթ-
թականութեան: Գաղթականութիւնը
շատ յաճախ ժամանակաւոր է, եւ
ըոլոր անոնք որոնք կ'արտազալ-
թեն՝ կը պահեն կապը իրենց հայրե-
նիքին հետ: Մինչ գաղթականներ
կարեւոր ներդրումներ կը կատարեն
զիրենք հիւրընկալող երկիրներուն
մէջ, նոյն ատեն սակացն անոնք
նիւթական, ճարտարարուեստական
եւ ընկերացին ներդրումներ կ'ունե-
նան նաեւ իրենց հայրենիքին ներս,
նպաստելով հայրենիքի տնտեսական
յառաջիւաղացքին, ինչպէս նաեւ կը
նուազեցնեն այնտեղ տիրող աղքա-
տութիւնը: Գաղթականներու ներդ-
րումը մեծ դրամագլուխ է մանա-
ւանդ նոր զարգացող երկիրներուն
համար, նամանաւանդ նախկին
Խորհրդացին համայնավար հանրա-
պետութիւններէն ներս: Որքանո՞վ
կընանք ըսելոր նոյնն է պարագան
Հայաստանի համար:

2013-ի միջազգային տուեալ-ներու համաձայն, առաւել քան 500 պիլիոն տոլլար փոխադրուած է դէ-պի նոր զարգացող երկիրները, եւ տնտեսապէտներու համաձայն՝ այդ գումարը կ'աճի տարուէ տարիի: Դժբախտաբար մէր ցաւը մէր տան մէջ է, այսինքն մէր միակ յոյս եւ ապաւէն՝ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՆ ՆԵՐՄ է: Երկիրը մօտ է արդէն ժողովրդագրական աղէտալի վիճակի: Հայաստանի վիճակագրական ծառայութեան հրապարակած տուեալներուն համաձայն, 2013 թուեականի Ցունուարէն մինչեւ Սեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին Հայաստանէն մեկնած է 1 միլիոն 888 հազար 165 մարդ, իսկ երկիր վերադառներուն թիւը եղած է 1,780,160 մարդ: Այլ խօսքով 108,005 մարդ չէ վերադարձած հայրենիք: Այս թիւերը հայութեան համար ազգային աղէտապէտք է նկատել:

Ահաւասիկ ուրիշ իրական
տիսուր արտագաղթի պատկեր մը:
Ամերիկայի Միացեալ Նահանգնե-
րու Գաղթականական Գրասենեակի
տուեալներուն համաձայն, (Diversity
Visa Program) ժողովրդային հասկա-
ցողութեամբ՝ Վիճակիսաղի ծրագ-
րով (Lottery Program) դիմող Հայաս-
տանցիներուն թիւերը եղած են
հետեւեալները.- 2007-ին, 33169 անձ,
2008-ին, 35935 անձ , 2009-ին,
38714 անձ , 2010-ին, 34892 անձ
, 2011-ին, 41296 անձ , 2012-ին,
52434 անձ , 2013-ին, 55548 անձ;
Շուտով լոյս կ'ընծայուին նաեւ վի-
ճակախաղի ծրագրին 2014 թուա-
կանի արդիւնքները:

Հայաստանի իշխանութիւններուն տեսակէտը այն է, որ արտապաղթը համաշխարհային ինսդիր է: Ճիշտ է որ մարդիկ միշտ ալցան կութիւն ունին տեղաշարժուելու, բայց ի՞նչ են անոր հետեւանքները մեր նորանկախ հայրենիքին համար. ա'յդ է մեր մտահոգութեան կորիգը: Որովհետեւ՝ բոլոր անոնք, որոնք Հայաստանէն կը մեկնին Ռուսաստան, ընդհանրապէս զերադառնալու ցանկութեածը կը մեկնին - թէեւ մեծ մասամբ չեն վերադառնար զանազան պատճառներով -, սակայն բոլոր անոնք որոնք եւրոպական երկիրներ կը մեկնին, անկասկած որ մշտական բնակութիւն հաստատելու երազանքով կ'երթան: Փաստ՝ մեր նորահաստատ գաղութները եւրոպայի մէջ:

Արտագաղթ միշտ ալ տեղի
ունեցած է թէ՝ համայնալվար տիրա-
պետութեան տարիներուն, եւ թէ՝
Երրորդ Հանրապետութեան՝ անկա-
խութեան տարիներուն։ 1970-ական
թուականներուն, Միացեալ Նահանգ-
ներու Լառութընպըրկ Բարեփոխում (Senator Frank Lautenberg Amendment) կոչուած օրէնքի թոյլատու-
թենէն օգտուելով (իրականութեան
մէջ այդ օրէնքը պատրաստուած էր
սովետաբնակ հրեաներու համար,
որոնք որպէս թէ կը «Հալածուէին»
իրենց երկրին մէջ) մեր հաջ եղբայր-
ներն ու Քոյրերը թողուցին հայրե-
նիքը, եւ կարաւանները շարան առ
շարան հասան մասնաւորաբար Մի-
ացեալ Նահանգներ, կազմելով նո-
րանոր զաղութիւներ անոր Արեւելիան
ափերէն մինչեւ Արեւելտեան ափերը։

Արտապաղթողներուն մէծայնաւ-
նութիւնը 1946-47 տարիներու ըն-
թացքին Հայաստան ներգաղթող-
ներն էին եւ կած անոնց զաւակները,
որոնք արեան գնով իրենց բաժինը
բերած էին հայրենիքի կերտումին,
ինչպէս նշած էինք մեր նախորդ
յօդուածին մէջ: Տակաւ առ տակաւ
այս խումբին միացան նաև ինամ-
իական կապեր ունեցող բնիկ Հայաս-
տանցիներ: Զարմանալին ա'յն է, որ
այդ տարիներուն ո'չ Հայրենիքէն
ներս եւ ո'չ ալ Սփիտոքի տարածքին՝
մեր Նուիրապետական Աթոռները,
հասարակական կազմակերպութիւն-
ներն ու կուսակցութիւնները ահա-
զանգ հնչեցուցին, առաջքը առնելու
համար այս ահաւոր աղէտին:

Որքան ալ ըսենք որ արտա-
գաղթը բնական երեւոյթ մըն է
ժողովուրդներու մօտ, մեր պարա-
գային՝ ան մահացու հարուած է մեր
դատին եւ մեր գոյութենական պայ-
քարին, որովհետեւ մեր մտահոգու-
թեան կորիզն է՝ զիտական, կրթա-
կան եւ մշակութային մեր ներոյժի
արտահոսքը՝ դէպի հիւրընկալ եր-
կիրներ: Երիտասարդ ոյժերու հե-
ռացուածով՝ կը ստեղծենք ծանր պայ-
մաններ մեր ազգային գոյութեան եւ
անվտանգութեան ծիրէն ներս: Ո՞վ
պիտի պաշտպանէ մեր հալքենիքի
սահմանները: Մեր դարաւոր թշնա-
մինները զիտակցելով այս իրողու-
թեան, ամենայն լուութեածը կը
սպասեն հայթափումի այս ահաւոր
եղեռնապործութեան:

ծիշը է որ Հայաստանէն արտապղպի հիմնական պատճառները բազում են եւ այլազան – անգործութիւն, քաղաքական անկայունութիւն, ընկերային անարդարութիւն, խորականութիւն, նպաստաւոր բնակարաններու չփոյտթիւն, եւ կարելի է շարքը երկարել – բայց այս բոլորէն վեր եւ անդին ժողովուրդը կորսնցուցած է իր հաւատքը հանդէպ իր ապագայի բոլոր երազներու իրականացման օրբանին՝ Հայրենիքին եւ մանաւանդ առաւել տիսուր՝ հաւատքը իր Մայր Եկեղեցւոյ արդարամտութեան նկատմամբ, որ այսօր չի' դատապարտեր կատարուած անիրաւութիւններն ու անարդարութիւնները: Ի՞նչ կարելի է սպասել իր երազը կորսնցուցած ժողովուրդին:

ժգալի կերպով ծանծաղ դարձած է մեր ազգային մտածողութիւնը, որովհետեւ՝ նախապատռութիւն տուած ենք միշտ մեր անհատական շահերուն, թէ՝ մեր քաղաքական, եւ թէ եկեղեցական կեանքին մէջ: Դժբախտաբար մեզի կը պակսին առաջնահերթութիւն ունեցող երկարաժամկէտ ծրագիրներ, հակառակ ա'յն իրողութեան՝ որ ունինք այդ բոլորը իրականացնող քաղաքական, գիտական եւ կրթական մարդոյժը: Մեզի կը պակսին՝ հաւաքական կամքը եւ

անհաղթություն

Հետեւաբար ի՞նչն է որ մեզ
կրնայ փրկել այս ազգային գահավի-
ժումէն։ Ահաւասիկ մեր առաջարկ-
նեղը։

1.-Արդարութիւն՝ վարձատ-
րել բոլորը հաւասարապէս իրենց
արժանիքներու համաձայն:

2.-Կրթութիւն՝ կարելի չափով
ձրի եւ որակաւոր դարձնել բոլոր
վարժարանները:

3.-Առողջապահութիւն՝ չմերժել բոլոր անսուց, որոնք կարիքը ունին բժշկութեան եւ չեն կրնար ապահովագրութիւն գնել:

4.-Օրինականութիւն՝ ո՛չ մէկ
քաղաքացի, հաստատութիւն, կամ
կազմակերպութիւն կրնայ նկատ-
ուիլ օրէնքի վեր: Օրինականութեան
բացակայութիւնը կը տանի մեզ
անիշխանականութեան:

5.-Ապահովութիւն՝ քաղաքացին աէտք է խմանայ, թէ որպէս երկրին հարազատ գաւակը՝ ապահով է իր կեանքը, եւ ո՛չ ոք կընայ խլեւ առ հոպունքոր հօգէ:

այլ լրաւուսքը լրսէ:
6.-Եթականութիւն՝ աշխու-
ժացնել գործօններ, որպէսզի իւրա-
քանչիւր քաղաքացի իր արժանա-
վայել բնակարանը ունենայ:

7.-Գիւղատնտեսութիւն՝ զար-
գացնել եւ երաշխաւորել գիւ-

Վերեւ իհատակուած առա-
ղացիի հարազատ քրտնաթոր աշ-
խատանքը:

Գոլու յրշատակուած աւա-
ջարկները Հայունի Պետութեան

շարպամը զայրսոր դաստիքսա
ընկերացին պարտաւորութիւնը ըլ-
լալին զատ՝ խորապէս է՝ նաեւ
Եկեղեցոյ կոչումէն բխող՝ կրօնա-
բարոյական, մարդասիրական ծա-
ռայութեան պարտաւորութիւն մը։
Միայն այս գաղափարականով՝ կա-
րելի պիտի ըլլայ դիմագրաւել մեր
դարաշրջանի բոլոր մարտահրա-
ւէրները, ինչ ալ ըլլան մեր դրացի
երկիրներու ներգաղթի քաղաքա-
կանութիւնը, հայրենիքի շրջափա-
կումը եւ այլ քաղաքական եւ ընկե-
րային ազգակներ։

Հայրենի պետական այլբերուն
եւ անոնց շուրջ թաւալող արքանեա-
կալին շրջանակներուն՝ մեղծ ասած՝
անկուշ ընչաքաղցութիւնն ու ան-
տարբերութիւնը արտագաղթի օրէ
օր խորացող վտանգին հանդէպ,
դատապարտելի է ըստ ամենայնի։
Նոյնքան դատապարտելի է նաեւ
գործուող ահաւոր չարիքին հան-
դէպ ցուցաբերուած համակերպող
անպատճախանատու լուռթիւնը
մասնաւորաբար մեր Նուիրապե-
տական Աթոռներու գահակալնե-
րուն կողմէ, որոնց վստահուած է
հայ ժողովուրդի հոգեւոր առաջ-
նորդութիւնը։ Անոնց բարոյական
պարտքն է, քաջաբար մատնանշել
պետական իշխանութեանց միսալնե-
րը եւ յորդորել, ի հարկին նաեւ
պահանջե՛լ, որ անոնք զգաստանան
եւ ուղղեն իրենց ընթացքը՝ յանուն
երկրին եւ ժողովուրդին վերին,
աս եսենական ահեղուն։

յալիտենական շահերուն։
Ժամը հասած է ու չենք կրնար,
եւ իրաւունք ալ չունինք, իրակա-
նութիւնը դիտել մեր մատներու
արանքին։ Կրնա՞ց ըլլալ որ կորան-
ցուցած ենք տոկալու եւ պայքարե-
լու բնագըլ։ Պէտք է ցոյց տալ
հաւաքական ներդաշնակ աշխա-
տանք, կամք եւ համզուած վճռա-
կամծութիւն հայրենիքը փրկելու հա-
մար։ Անգամ մը եւս կ'արժէ այսուեղ
յիշեցնել մեր ընթերցողներուն՝ բա-
նաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկ-
եանի արտամորմոք խօսքերը։ «Ար-
տագաղթը հայրենիքից 1915 թուի
ցեղասպանութիւնից յետոց, ամե-
նամեծ ոչ բնական աղէտն է... Նա
մեր հողի կամաւոր զիջումն է
Թուրքիայի»։ Պիտի արթնա՞նք
արդեօք մեր մահաքունէն։

ԳԱԼ ՏԱՐԻ՝ ՎԱՆ (11) ՊԱՏԱՌԻԿՆԵՐ՝ ԵՐԱԶՄԻՆ ԱՐԵՒՏԱՅԱՅԱՏԱՆԵՆ ԴԵՊԻ ՎԱՆ

ՎԱՐԴԳԵՍ ԳՈՒՐՈՒԵԱՆ

Յուլիս 12-ին, Որբաթօր Տիգրանակերտէն ճամբար ելանք դէպի վան:

Տիգրանակերտէն դէպի Վան
ճամբան շատ գեղեցիկ էր: «Անծայ-
րածիր» բառը կամ ածականը հոս-
իմաստ կը սկսի ունենալ: Յորենի եւ
գարիի ընդարձակ դաշտեր, ծխա-
խոտի գաշտեր, մրգաստաններ, ծա-
ռաստաններ: Տիգրիս գետի վրայ
ամէն յարմար վայրի վրայ ջրամ-
բար մը կառուցուած էր, եւ այդ
բազմաթիւ լճակներու վրայ երկնքի
կապոյտը վար իշած՝ սկիտակ ամ-
պերուն հետ աչխփուկ կը խաղար:
Լեռներն ու բլուրները իրենց կա-
նանչապատ պատմուաններով մեզի
բարեւ կու տային եւ կարծէք քիչ
մըն ալ նեղուած էին մեզմէ որ
զիրենք «Լքած» ու զացած էինք...
«Ով կարդալ միրտը գիտէ»:

Այս սքանչելի գեղեցկութենէն զմացլած, եւ քաջ գիտնալով որ «օր մը անպայման պիտի վերադառնանք» հոս, Ղորդորեամներուն հետ սկսանք, այրած սրտի մխիթարանք որպէս, կատակներ ընել եւ լեռները մեր զաւակներուն եւ թոռնիկներուն անուններով մկրտել: «Այս լեռը թոռնիկիս անունով կը կոչեմ Ալեք», կամ այս լիճը թոռնուշիխ անունով՝ Սոփիա, կամ Քաթրինա, կամ Տէրէք, իսկ այս գետը՝ Անուշ-Նանար: Համաձայնեցանք Տիգրանին հետ որ Տիգրանակերտի մօտակայ դաշտերը իր անունով պիտի կոչենք «Տիգրանադաշտ», լեռնային մասերը՝ «Ղոր-Ղորալեռ», իսկ Վանի շրջակացքը՝ «Վարդէսավան» իր «Գուր» մացրաքաղաքով եւ որը յաջորդ հազարամետակին պիտի կառավարուէր «Գուրգուրեան» գերդաստանի կորիւններուն կողմէ, միշտ ժողովուրդին ամբողջական ապահովութիւնը երաշխառորելով եւ անոր գերազոցն շահերը պաշտպանելով... եւ որպէս նախապատրաստական աշխատանք, Վանի քաղաքավետարանի խորհուրդին հրահանգեցինք Վան նահանգի գիւղերուն եւ թաղամասերուն նախկին հայկական անունները վերականգնել (կարգացիք չէ՝, Վանի շրջանի գիւղերու եւ թաղամասերուն հայկական նախկին անունները վերականգնեցին...): Մեր կատակներուն մէջ ախրութիւն կար պահուած: Պայմենու մօտ մեր սրտերը քիչ մը պէտք էր զովացնէինք եւ պարպէինք: Այս բոլորը Մե՛րն էին, եւ հիմա մերը չեն: Հազարամետակներ շարունակ մեր նախահայրերը հոս ապրած էին, իրենց կեանքով պաշտպանած այս երկիրը, իրենց արիւնով սրբազործած զայն եւ իրենց հալալ քրտինքով ոռոգած այս հողը: Պատմութեան եթերը լեցուն է մեր նախահայրերու մանուկներուն ուրախ ճիշերովն ու հարսանիքներու տառուլ-զուրնացի պարեղանակներով: Հոս կը լսես հայկեան բանակներու այրուձիին վրնջիւններն ու անոնց ամբակներուն զոփիւնները: Հոս կը լսես հայ զինուրներու մարտակոչերը: Հոս կը լսես հայ մայրերուն ողջերթն ու մալթանքները իրենց զաւակներուն դէպի պատերազմ ուղարկած ատեն: Հոս կը լսես մեր եկեղեցիներուն զանգակներուն զողանջներն ու վանքերու խորաններէն «ոէպի երկինք բարձրացող աղօթքները ալեխուով» Հոս կը շնչես քառասուն ծաղիկներու նեկտարներով պատրաստուած միւռոնի, ինչպէս նաեւ հալալ խուն-

կի բոյրերը, որոնք «գուլա-գուլա»
առ Աստուած ինչարկուած էին ի
խորց սրտէ արտասանուած շարա-
կաններով... ՄԵ՞նք ենք, մե՞ր պատ-
մութիւնը: Ինչու՞ մենք պիտի չկա-
րենանք մեր զաւակներուն ըստել որ
«այս հողերը մեր նախահայրերէն
մեզի ժառանգուած են, եւ կամ մեծ
հայրս շինած է այս գեղեցիկ տունը,
ուր հիմա ես կ'ապրիմ եւ ինձմէ ետք
դուք, ի՞մ զաւակներս ու թոռներս
պիտի ապրիք»:

Դէպի Վան ճամբուն վրայ անցանք Պիթլիսէն:

Պիթլիսը, կամ հայկական վա-
ղէշը, Վանէն շուրջ 15 քմ. Հեռու է:
1815-ին 12,000 հայեր կ'ապրէին
հոն: 1915-ին բնակչութեան քառա-
սուն տոկոսը հայեր էին, վաթսուն
տոկոսը թուրքեր եւ քիւրտեր: Մեծ
եղեռնին Պիթլիսի շրջակաց գիւղե-
րուն մէջ աւելի քան 15,000 հայեր
նահատակուեցան: Այս օրերուն,
47,000 բնակչութեան մէջ հազիւ
քանի մը հարիւր քրտացած «հայ»եր
կապրին Պիթլիսի մէջ:

Վանա լճի եզերքէն պասը կը
սուրաց: Անհամբեր էինք վան քա-
ղաքը տեսնելու:

Վանի նահանգը 19,100 քր. քմ.
տարձութիւն ունի: Աժմու բնակ-
չութեան թիւն է շուրջ 1,250,000:
Վանի շրջանը Հայկ Նահապե-
տի օրերէն (Ք.Ա. Երրորդ հազարամ-
եակ) մինչեւ 20-րդ դարու սկիզբը
բնակուած էր հայերէ: Ան հայ
ժողովուրդի բնօրբանն էր: Ք. Ա. 9-
րդ դարուն Վանը Ուրարտական
թագաւորութեան կեդրոնն էր: Ապա
ան մաս կազմած էր Տիգրան Բ.ի
Հայկական թագաւորութեան: Շրջա-
նը կառավարուած էր Արշակունեաց
Հարստութեան կողմէ: 908 - 1022
Վասպուրականի թագաւորութեան
մաս կը կազմէր, որմէ ետք միացաւ
Բիւզանդական Կայսրութեան (խէ-
րով - բարով չժիանար): Մանազ-
կերտի ճակատամարտէն ետք (1071)
Վանի շրջանը մաս կազմեց Սելճուք-
եան իշխանութեան, եւ վերջ ի
վերջոյ՝ Օսմանեան Կայսրութեան:

Հստ աւանդութեան, Պարսիկ-
ներն էին որ Վանի նահանգը «Վաս-
պուրական» կոչեցին, որ կը նշանա-
կէ՝ քաջորդիք: Դարերու ընթացքին
Վանը զգեցած է զանազան անուններ,
ինչպէս Տուշքա, Վանտոսապ, Երվան-
դաւան, Շամիրամակերտ, եւ վեր-
ջապէս Վան:

Քրիստոնէութեան պետական
կրօնք հոչակումէն ետք, վան –
վասպուրականի շրջանին մէջ կա-
ռուցուեցան տամներկու եկեղեցի-
ներ եւ վանքեր, որոնցմէ շատ նշա-
նաւոր է Վարագավանքը: Կրթական
մարզին մէջ վանը կը նկատուէր
Հայաստանի ամենազրդացած
շրջաններէն մին: Բացի վանքերէն,
աւելի քան երկոտասնեակ մը դպրոց-
ներ հաստատուած էին վանի մէջ: Մինչեւ 1895, վանի մէջ հայերը
մէծամասնութիւն էին: 1890-ական
թուականներուն վանի շրջանին մէջ
կ'ապրէին 40,000 բնակիչներ, որոնցմէ
25,000ը հայեր էին: 1850-ական
թուականներու յեղափոխական խմո-
րումները հոս սկսած են կազմաւոր-
ուիլ եւ կազմակերպուիլ: Խրիմեան
Հայրիկը, Մկրտիչ Փորթուգալեա-
նը, Մկրտիչ Աւետիսեանը, Մարտի-
րոս Սարուխաննեանը, Արմենսակ Եկար-
եանը, Արամ Մանուկեանը եւ բազ-
մաթիւ այլ հերոս-ֆէտայիններ հոս է
որ եփուած են որպէս յեղափոխա-
կաններ: «Արմենական» կուսակցու-
թինը հոս էր որ հիմնուեցաւ 1885-

ին Մկրտիչ Աւետիսեանի եւ իր համախոհներուն կողմէն: Արմենական ղեկավար Մկրտիչ Աւետիսեանի առաջնորդութեամբք բազմահարիւր հայ մարտիկներ (մեծ մատով Արմենականներ, 1000 երիտասարդ մարտիկներ, 500 զանազան մասշտապի հրացաններով) ձախողութեամն մատնեցին Սաատետիին փաշայի գորագունդերու յարձակումները (10,000 թրքական բանակ եւ պաշըպողուկներ): Վասի 1896-ի ինքնապաշտպանութեան պատճառով շրջանի բնակչութեամն մեծամանութիւնը փրկուեցաւ սոոյզ կոտորածէ: Եւրոպացի հիւլատուսներու միջամտութեամբք տեղի ունեցած բանակցութիւններէն ետք եւ ըստ թուրքերու հետ եղած համաձայնութեան, երբ Արմենական եւ այլ մարտիկները դէպի Պարսկաստան կը նահանջէին, Բարթողոմէոս վանքին մօտակայքը թուրքերու կողմէ թակարդը ինալով կոտորուեցան: Միայն 20 ֆէտայիներ հասան Պարսկաստան:

1915 Ապրիլի սկիզբները, կառավարիչ ձեւտէթ փաշան նախապատրական աշխանանքներու սկսու Վասպուրականի հայութեան տեղահանութիւնն ու ջարդերը կազմակերպելու: Վաննեցիք արթուն գոտնուելով կազմակերպուեցան: Զինուորական Մարմինը կը զեկավարէր Արմենակ Եկարեանը (Արմենական-Ռամկավար) իսկ Քաղաքական Խորհուրդը՝ Արամ Մանուկեանը (Դաշնակցական): Ապրիլ 7-էն Մայիս 3 տեւած մարտերուն, Վաննեցիք հերոսաբար պաշտպանեցին հայկական շրջանները եւ ոռուական զօրքերու յառաջապահ հայ կամաւորական գունդերուն ժամանակահայութ թուրքերը ջարդուած դունչերով փաշանքութիւնն ու ջարդերը կազմակերպելու: Վաննեցիք արթուն գոտնուելով կազմակերպուեցան:

Վանի գոյց հերոսամարտերու
պատճառով 150,000 - 200,000 հայեր
փրկուեցան ասոյդ կոտորածէ եւ Հա-
յաստանի Հանրապետութեան եւ ապա
Սովետական Հայաստանի բնակչու-
թեան հիմնական մէկ մասը կազմեցին։
Մեր խումբի անդամներէն
Փրոֆ. Արամ Ղուկասեանի մեծ հայ-
րը, Բժ. Արամ Ղուկասեանը, Վանի
ինքնապաշտպանութեան ժամանակ
«հիւանդանոց»ի ղեկավարը կամ
կառավարիչը եղած է։ Պատիւ էր
մեզի համար մեր խումբին մէջ
վայել Վանի ինքնապաշտպանու-
թեան հերոսներէն մէկուն թոռան
ներկայութիւնը։

Վանի պարագումէն ետք, թուրք-
քերն եւ քիւրտերը քար ու քանդ-
ըրին Վանի հայկական տուները...
ոսկի փնտուելով, իսկ Այգեստանի
շրջանը ախճախները գետնին հա-
ւասարեցուցին: Ապագային, թուր-
քերը իրենց համար բնակարաններ
կառուցեցին Այգեստանի մէջ:

Վանի հերոսական ինքնապաշտ-

պանութիւնը, ինչպէս նաեւ մեր
միւս հերոսամարտերը, եկան յատա-
կօրէն ցոյց տալու որ հոն ուր մեր
հերոս մնձ հայրերը, զէնքի ուժին
ապաւինեցան ինքինքնին պաշտ-
պանելու եւ ապրելու, ԱՊՐԵՑԱՆ
թուրքին գունչը փշրելով: Իսկ հոն
ուր անոնք Յիսուսի ըսածը ըրին,
այսինքն « երբ մէկ երեսիդ զարնեն
միւս երեսդ դարձուր » պատուիրա-
նին ապաւինեցան՝ աջնպիսի « սիլ-
լէ » մը կերան որ գլուխնին կորսն-
ցուցին, գլխատուեցան: Հոն ուր
եկեղեցիներուն մէջ կիներն ու մա-
նուկները, ծերերն ու նորածինները
ապաստանեցան, աղօթեցին առ Ասո-
ուած, առ Յիսուս, առ Աստուածա-
ծին, որ փրկուին, կոտորուեցան,
այրեցան, փճացան: Իսկ հոն ուր
իրենց տուները ամրացուցին կամ
եկան մօտակայք բերդերը, զէնքին,
դաշիւնին, փայտին կամ քարին

ապաւինեցան՝ ԱՊՐԵՑԱՆ: Ինչու՝
Աստուած կամ Յիսուս, Երկնի բիւ-
րաւոր հրեշտակներէն մէկքանին
չղրկեց որ եկեղեցիներուն մէջ պատո-
պարուողները գոնէ փրկէր: Ու՞ր էր
հրեաներէն փոխ առնուած հայոց
Աստուածը երբ իր Տուները կ'ապրէ-
ին մէջի հարիւրաւոր անմեղ քրիս-
տոնեաներով: Զէ՞ որ մենք Առաջին
Քրիստոնեայ ժողովուրդն էինք (եւ
կը հպարտանանք ալ անով...չեմ
գիտէր ինչու): Այնքան մը իրա-
ւունք չունիշնաք ակնկալելու որ
գոնէ այդ Մեծ Եղեռնէն ազատէինք:
Հայութակ ու եղջանակ ու ուժ

Հակառակ որ իմ հաւատքը քիչ
մը խախտած է, նորէն պիտի խնդրէի
Աստուծմէ (Աստուծած միշտ ներողա-
միտ է) որ ամէն ամիս, գրնէ 100,000-
էն 150,000-ի չափ յաւելեալ թուր-
քեր Մուհամմէտին ծոցը դրէկը: Լսի
«յաւելեալ», այսինքն բնական մա-
հացութեան թիւէն աւելի... Վահան
Շէ ուեսանի ուսանեռու»:

Ու երբոր Ան՝ Երկրացին մեր
մեծ գաւին փոխարէն,

Ուզէ ըզմեղ ըսփոփել, վարձա-
հատուց մեղ ըլլալ....

Իր այդ շնորհն ապաժամ
մենք մերժելով ուժգնօրէն՝
Պիտի ըսենք. — «Մեզ դըժոխ,
դրժոխսք դրկէ անզամ մ'այ.

ԳԵՐԱՊԵՏ ՊՐԵՄԻ ԱՆԴՎԱՆ Ա ԱԼ:
 ԶԵ ՈՐ զայն լաւ կը ճանչնանք,
 զայն ճանչցուցիր մե՛զ շատ լաւ,
 Եւ թուրքերուն յատկացու՛ր
 արքայութիւնն անբաւե...»:

Կընա՞ք երեւակայել ի՞նչ կրնաց
ըլլալ երկնքի հրեշտակներուն վի-
ճակը եթէ միլիոնաւոր թուրքեր
յանկարծ երկնային թագաւորու-
թիւնը ժառանգեն...: Հրեշտակներն
ալ կը համտեսեն թուրքին ինչնչու-
թիւններն ու վայրագութիւնները եւ
կը համեսն թէ ինչերէ անցած է մեր
բազմաչարչար ժողովուրդը եւ Ցե-
ղասպանութեան 100-ամեակի առի-
թով հաւանաբար...

Վասի մուտքին, լճեղերքին տեսանք հարիւրաւոր նախաշինուած տուներ կամ տնակներ: Մեր թաթար ուղեկցորդը բացատրեց որ ասոնք վասի երկրաշաժէն (2011) տուժուղներուն թուրքիոյ կառավարութեան կողմէ տրամադրուած առժամեայ բնակարաններն են: Ան ցոյց տուաւ լճեղերքի բլուրներուն վրայ կառուցուած բազմայարկ շնչերը (շուրջ 200 շնչնք, 7-8 յարկանի, իւրաքանչիւրը 4-6 յարկաբաժիններով), որոնք գրեթէ պատրաստ էին եւ շատ շուտով պիտի յանձնուէին տուժուածներուն: Իմացանք նաեւ որ այդ շնչերը կահաւորուած պիտի յանձնուէին նոր բնակիչներուն, մինչեւ անգամ հեռատեսիլով եւ կենցաղալին այլ յարմարութիւններուն:

Ներով օժտուած։ Ինչու՞ անկեղծ չըլլամ։ Նախանձս բռնեց։ 1988-ի Սպիտակի երկրաշարժի ահաւոր աելրուածութենէն 25 տարիներ ետք, տակաւին հարիւրաւոր հայ ընտանիքներ «տօմիկ» ներու մէջ կը տառապին եւ Հայաստանի կառավարութիւնը կամաւոր կերպով կ'անտեսէ զիրենք։ Մինչդեռ, մեր չհանած թուրքիոց կառավարութիւնը առաջին իսկ օրէն տէր կանգնած է իր ժողովուրդին։ Ինչու՞ «մեր» կառավարութիւնը այդքան անտարբեր է իր ժողովուրդին հանդէպ։ Ինչու՞ յաջորդ «թէլքթոն» մուտքը ամբողջութեամբ չցատկացնենք երկրաշարժի գոտիի տակաւին անտեսուած հայորդիներուն։ Արդեօ՞ք Արցախի հայերը աւելի լաւ հայեր են թէ Սպիտակի շրջանի հայերը արժանի չեն մեր գուրգուրանքին։

Վանա Լճի եղերքէն պասը կը
սուրարատ: Կը վայելէինք շրջակայքի
զմայլելի բնական գեղեցկութիւննե-
րը: Նախա ՞նձ... ա՛յո:

ԼԱՐՔԸ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐ ՕՐՐԱՆ

ՎՐՈՑՐ ՏԵՄԻՐՁԵԱՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Կլինտոն քաղաքի Լարք հիմնարկի հովանիին ներքեւ, աւելի քան երկու հարիւր պատանիներ կը թրծուին հայկական եւ միջազգային դասական երաժշտական արժեքներով։ Հիմնարկին ներս ուսանողները առիթը ունին զարգացնելու իրենց երաժշտական կարողութիւնները՝ ձեռնահասորէն նուաճելու համար արենաստավարժի կոչումը։

Պրակաւոր արուեստագէտներու հակողութեամբ կը դասաւանդուն երաժշտական զանազան գործիքներ (դաշնակ, ջութակ, թաւշութակ եւալլն...): Շատեր կը հետեւին ձախամարզութեան զարգացնելով իրենց կարողութիւններու դասական երգարուեստական արդին մէջ։ Հիմնարկը ունին նաև առաջնական գործում ունին ունին առիթը ու պարտաճանաչութիւնը։

Վաչէ Պարտումեան, իր երաժշտական բարձրորակ մասնագիտական կարողութիւններուն կողքին, լիարժէք անհատականութիւն է մարդկային եւ բարոյական արժէքներով եւ չափանիշներով։ Լարք հիմնարկը կը գոյատեւէ նաեւ շնորհիւ հումքը մը նուիրեալներու հետեւղական եւ անսակարկ աջակցութեան եւ կամաւոր աշխատանքին, անոնք մշտարթուն պահակներն են հայ մշակութային եւ երաժշտական արժէքներուն։

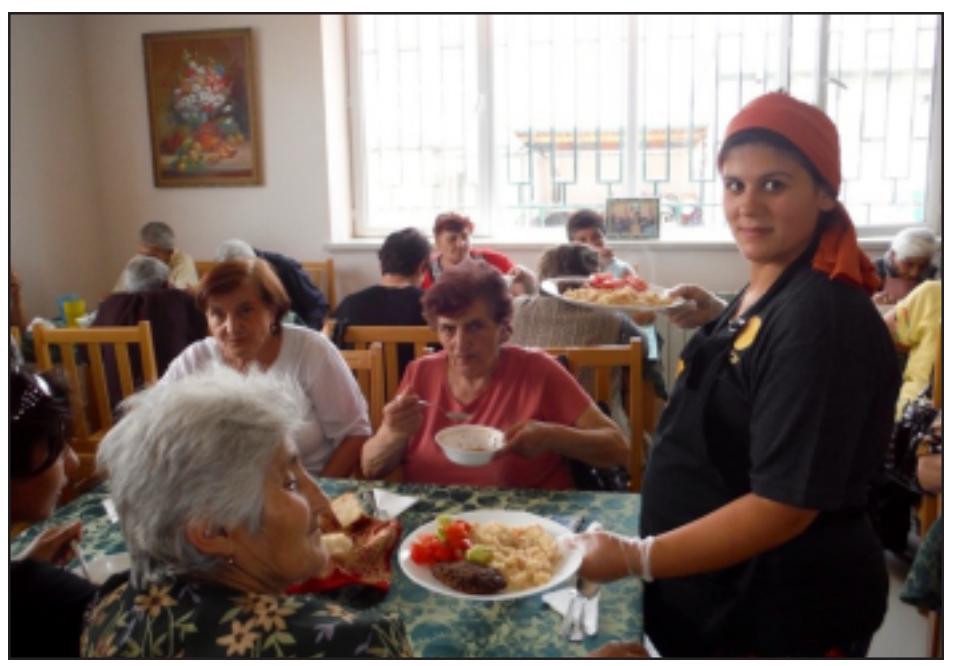
Հուսկ, նմանօրինակ հիմնարկներ գոյատեւելու համար կարիքը ունին համայնքին բարոյական եւ նիւթական աջակցութեան։ Զգարանինք մէր ներդրումն ունենալու Լարք հիմնարկի ծաղկումին ու աշխատանքներուն, որոնք միշտ պիտի նպաստեն հայ մշակոյթի վերելքին ու գաղութի ազգային եւ մշակութային կեանքի յարատեւման։

նոր շաբաթներու ընթացքին իր վրայ կեղրոնացուց լուսարձակները։ Բարձրորակ կատարումներով բեմ բարձրացան հանրայաց արուեստագէտներ, թամաժիկ Պապեան, եղիշէ Մանուչարեան եւ Շուշիկ Պարտումեան եւ արուեստագէտներու հոյլ մը։ Լարք մշակութային հիմնարկին յաջողութեան զրաւականն է՝ անոր հիմնադրին։ Վաչէ Պարտումեանին ամբողջական նուիրումն ու պարտաճանաչութիւնը։

Վաչէ Պարտումեան, իր երաժշտական բարձրորակ մասնագիտական կարողութիւններու դաշնական գանձատանքներու երաժշտական զեկավար՝ վաչէ Պարտումեանի հետեւղական ճիգերուն եւ մասնագիտական բարձրութիւններու ամառավարժի կոնցերտներուն։

Գաղութի արուեստի բնագաւառուին ծիրէն ներս, հիմնարկը կ'արձանագրէն նորանոր երաժշտական նուաճումներ, արժանանալով հանրութեան բարձր գնահատանքին։ Հարքի աննախընթաց իրադրութիւններու պարագլուխին է թուղաննէս թումանեանի եւ Արմէն Տիգրանեանի անգուզական, Անուշօփերայի ներկայացումը, որ անց-

«Արմինեան Լայթհառու»ը բարեկործական հիմնադրամը 2006 թուականին կեանքի կոչուեցաւ Հայաստանի մէջ, անոր հիմնադրին է Տիկին Սեղա Ղազարեանը։ Ան առաջին անգամ Հայաստան կ'այցելէ 1996 թուականին, հայրենիքի կարուն ու աւիշը ստանալու եւ իր ուխտը կը կատարէ էջմիածնի մէջ դրան մօտէն մինչեւ խորան ծնկաչութանալով։ Ան իր մայր հոյլը կը համբուրէ տարիներու երազը իրականութիւն տեսնելով։

2000 թուականին կրկին կ'այցելէ Հայաստան հանդիպելու այն ընտանիքին, որուն երկու տարիէ ի վեր նիւթական-բարոյական օժանդակութիւն կը հայթայիշէլով։ Անոնք ազատամարտիկի ընտանիք էին, որոնց հայրը նահատակուած էր Հարաբերի պատերազմին։

Տիկին Սեղան, Պտղունք Մանկապարտէզին մէջ կը հանդիպի Տիկ։ Մուրատեանին եւ իր զաւակներուն յետոյ կ'այցելէ իրենց բնակարանը, յուզումով կը լեցուի սիրտը տեսնելով այս ընտանիքին իրավիճակը։ Պատերազմը խլած էր իրենցմէ իրենց ընտանիքին սիւնը։ Այս այցելութիւնը կ'ամրապնդէ իր կապը հայրենիքի զաւակներուն հետո ու ան կը սկսի, Պտղունք Մանկապարտէզին օժանդակէլ, մանուկներուն մննդեղէն մատակարարելով։

Յետագային իր ամուսնուն Պրն։ Զոհրապ Ղազարեանին հետ կը վերանորոգեն, Պտղունք Մանկապարտէզին նիորհորդը Յանհիս 2, 2015-ին պաշտօնապէս յայտարարեց Գենդէլ-Գիւմրի քոյլը քաղաքներու ուրախալի լուրը։

Գիւմրին պատմականօրէն մշտապէս եղել է հայ մշակոյթի կենդրուն, և այդ գեղատեսիլ քաղաքից ծնուել, մեծացել, բարձրագոյն կրթութիւն են ստացել հայ մեծանուն գերասաններ, գրողներ, բանաստեղծներ, հումորիստներ, որոնք յետագային իրենց բնածին տաղանդներով մինչ այսօր մեծ պատիւ են պարզեւել իրենց քաղաքին։

Այսօր, այդ «ծիծաղի քաղաք»ը «մոռացլուել» է, չունի իր նախկին զուարթութիւնն ու հզորութիւնը և օգնութեան կարիք ունի։

Շատ հետաքրքիր ու անսպասելի զուգի հանկեղծ նուելը է Գիւմրիի երեխաներին։ Մանկական համալիրի շինարարութիւնը կ'աւարտուի աշնանը, երբ բակում կը յայտնուի նաեւ եօթ հրեշտակաց շատրուանների խումբը՝ ջրի ու արեւի ազնիւ ցոլքերով։

16 տարուաց ընթացքում գոնդ մէկ միլիոն դոլարի շինարարութիւն է իրականացնել Հայաստանում։ Այս տարի գոնդի մարա-

«ԱՐՄԻՆԵԱՆ ԼԱՅԹՀԱՌՈՒ»

ԼԻԲԱՆԱՆՀԱՅԱՅԵՐՈՒ ՌԵՋՈՅՑՆԸ՝ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԱՆՄԱՐՆԵՐՈՒՆ

Ծարունակուածէց 7-էն

Հնչակեամներու լուշարձաններն են,
որոնք տուն՝ ազատազրուած Արեւմ-
տահայաստան վերադառնալու կը
սպասեն; Կը սպասեն ու կը հաւա-
տան, որ անպայման պիտի վերա-
դառնան», եզրափակեց վիպագիր
Գրիգոր Ճանիկեան:

Ազգային ու յեղափոխական
երգերու փունջով մը հանդէս եկաւ
հայրենի երգիչ Յարութ Մուրատ-
եանը:

ՍԴՀԿ կեղրոնական վարչութեան փոխական սպաքետ, պետական երեսփոխան Ընկ. Սեպուհ Գալիքիան իր ուղերձը սկսած վերջիշեցնելով Հայոց ցեղասպանութեան հարիւրամեակի «կը լիշենք ու կը պահանջենք» լոգունզը: «Թուրքը, իր ընդունումն ու մտահոգութիւնը առաջուան պէս եւ առաջին անգամ ըլլալով չկրցաւ թաքքնել: Պոռթկաց, սպառնաց ու յոխորտաց՝ բացայալով իր քաղաքական միտքին ողջ մնանակութիւնը: Դեսպաններ տուն կանչեց եւ ծախսուած միլիոնաւոր տոլարները ջուրը ինկան, որովհետեւ անձախողեցաւ լոեցնել, կամ դոյզն անգամ մեղծացնել մեր պահանջատիրութեան արդար ձայնը: Այս է թուրքին պատմութիւնը եւ ան այսօր անկիւն դրուած է, ճիշդվիրաւոր գազանի մը նման, որ կամ տեղի պիտի տաց, կամ պիտի փորձէ կրկին յօշոտել: Սակայն, այս անգամ կրկին յօշոտելու բոլոր առիթները բացառուած են», ըստ Ընկ. Գալիքաքեան: Անոր խօսքով, այսօր հայրենի իշխանութիւնները Սփիւրքի հետ համահաւասար յիշեց եւ պահանջեց բարձրագոյն մակարդակներով: «Մենք պէտք է բարձր գնահատենք այս իրողութիւնը, պետութիւն ունենալու հանգամանքը շատ աւելի լայն դռներ պիտի բանաց՝ ի լուծումն մեր անժամանցելի դատին: Այս 100-ամեակեան յաթանակը մենք ամէնէն առաջարկը պարտինք մեր ժողովուրդին, ապա մեր քաղաքական ազգային կուսակցութիւններուն, ի մասնաւորի ՍԴՀ Կուսակցութեան, որոնք ամբողջ մէկ դար կրցան վառ պահել ազգային գիտակցութեան կրակը», հաստատեց պետական երեսփոխանը: Ան կոչ ուղղեց «կը լիշեմ եւ կը պահանջեմ» լոգունզը վերածելու պարզապէս «կը պահանջեմ»-ի, որովհետեւ որպէս հայերը բազդից ապացուցինք, որ չենք կրնար մոռնալ մեր նահատակներուն յիշատակը Ընկ. Գալիքաքեան դիտել տուաւ, որ թուրքին խաբէութեան փորձերը սպառած են, իսկ հայուն համբերութեան բաժակը՝ արդէն յորդած: Դիտել տարով, որ 80-ականներու գործելառը գուցէ այսօր նպատակայարձար չըլլաց, Ընկ. Գալիքաքեան առաջարկեց աշխատանքին մարտավարութիւն մը որդեգրել: «Առաջին, թուրքիոյ ձեռքէն պէտք է խլուի այն վերջին խարխուլ պատրուակը, թէ իբր ան համաձայն է արժեւորելու եղերական ժամանակաշրջանը: Այսօր այդ երկրին ղեկավարները ջանք չեն խնայեր աշխարհին ցոյց տալու համար, թէ իբր մենք է, որ կը մերժենք բոլոր տեսակի քննարկումները: Այս կէտը կրնացի վնաս մեզի գործել եւ մենք պարտաւոր ենք արագ լուծում գտնել», ըստ ՍԴՀԿ կեղրոնական վարչութեան փոխ ատենապէտը: Ան կարեւորեց

**Թուրքիոյ մէջ համախոհներ գտնեն-
լու աշխատանքները եւ կոչ ուղղեց-
գտնելու այն անհատներն ու կազ-
մակերպութիւնները, որոնք ար-
դարացի ճնշում կրնան գործադրել
Թուրքիոյ ներքին հրապարակին
վրայ, մանաւանդ վերջին ընտրու-
թիւններէն ետք:**

Ան կոչ ուղղեց մեր պահանջա-
տիրութեան յատակ չափ եւ բնոյթ
տալ, այսակէս թուրքը պիտի չմտա-
ծէ նոյնիսկ ընդունելու համար
հատուցելու մասին: «Թղթածրա-
րը պէտք է ամբողջանայ, կէտերը
ամրագրուին եւ պահանջող կողմը
պէտք է ունենայ լիազօրուած բան-
բեր: Առանց այս կէտերուն պահան-
ջատիրութիւնը կը մնայ վերացա-
կան: Ուրեմն, այստեղ խիստ անհ-
րաժշշտութիւն կը ծագի ստեղծել
համընդհանուր ներկայացուցչու-
թիւն մը, որուն հիմնական թիրա-
խը պիտի ըլլայ կարգաւորել եւ
պատրաստել մէկ ընդհանուր
թղթածրար: Մեր առաջարկով, այդ
մարմինը կրնայ ըլլալ արդէն իսկ
կազմաւորուած եւ գործնականօրէն
ինքզինք հաստատած Հայոց Յե-
ղասպանութեան հարիւրածեակի
պետական մարմինը, գլխաւորու-
թեամբ ՀՀ Նախագահ Մերժ Սարգս-
եանի, զոյգ կաթողիկոսներուն եւ
աշխարհասփիւր հայ ժողովուրդի
ներկայացուցիչներուն», հաստա-
տեց Ընկ. Գայփաքեան:

իր ուղերձի աւարտին պետական երեսփոխանը նշեց, որ մեր նահատակները այսօր մեզմէ կը պահանջնեն ըլլալ վճռակամ, անզի-ջող, անվախ ու ինքնավատահ։ Մէջբերելով կախաղանի վրայ Փարամագի արտասանած խօսքերը, Ընկ. Սեպուհ Գալիխաքեան ըստա. «այս խօսքերը լոկ մարդարէական կանխատեսում կամ իր ժողովուրդի լուսաւոր ապագայի հանդէպ ունեցած տեսլական ու նուիրում չէին։ Այդ խօսքերը նաեւ հաւատոց հանգանակ ու պատգամ էին՝ուղղուած զալիք բոլոր սերունդներուն։ Այսօր, անոնց պայծառ լիշտառակի հարիւրամեակին օրը, մենք հպարտորէն կրնանք արձանագրել, որ անցած 128 տարիներու ընթացքին Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը, հակառակ աշխարհաքաղաքական բարդագոյն իրավիճակներու՝ բնաւ չշեղցաւ այն ճշմարից ուղիւն, որ նախանշած ու մեզի պատգամած էին անմահ Քսանները։ Հայրենիքը միշտ եղած է եւ այսօր ալ կը մնայ մեր գուրգուրանքին եւ մտահոգութեան կիզակէտը։ Այսօր ալ՝ շուրջ 25 տարի Հայրենիքի անկախացումէն ետք, մեր զոյց համրապետութիւններուն սահմանային անվտանգութիւնը, անոնց տնտեսական բարգաւաճումը, մեր հայրենի ժողովուրդին հոգեւոր եւ մշակութային զարգացումը, մասնաւոր յանուն ընկերային արդարութեան մղուող եւ մղուելիք պայցքարը՝ է ու պիտի մնայ մեր կուսակցութեան առաջնահերթութիւնը», եղուականեց Ծնկ. Գալիխաքեան։

Իրենց երկար տարիներու
բեղմնաւոր, անձնուէր եւ անխոնջ
ծառայութիւններուն համար, ՍԴՀԿ
կեդրոնական վարչութեան «Փա-
րամագ» շքանշանով պարզեւատր-
ուեցան Ընկ. Սարգիս Սարգիսեանը
եւ յետ մահու՝ Ընկ. Պէտք Սիմոն-
եանը: Վերջինիս «Փարամագ»
շքանշանը ստանձնեց տիկին Ազա-
տուհի Սիմոնեանը:

Forum De Beyrouth-ի մէջ կայցած Քսաններու յիշատակի ոգե-

ՔԱԱՆ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒՄ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ ՆԻԿՈՍԻՈՅ ՄԷԶ

Ծարութակուած էց 8-ԷՇ

Մեծն Մուրատ ջոկատները. ան
անդրադարձաւ Մեղրիի մէջ
Փարամագի արձանին տեղադրման
անոր 19 ընկերներուն յուշա-
քարերուն՝ որոնք պիտի որպէս
արձան Կոթողուին ազատագրուած
հայկական հողերուն վրայ? իրենց
բնօրբաններուն մէջ: Ան միշեցուց
Գելլօ ջոկատին հետախուզական

յանդուգն արարքները Ղարաբաղի
մէջ, ինչ որ գրական հետեւանքներ
ունեցած է պատերազմին արդիւն-
քին վրայ. ան նշեց թէ հնչակեան
ջոկատներ յաղթական էին՝ քիչ
զոհերով: Իրեն յատուկ ոգեւորութ-
եածք Գր. ձանիկեան հաստատեց
թէ ազատագրուած Շուշիի բերդին
ինք կը տեսնէ վաղուան ազատագ-
րուելիք հողերը Արեւմտեան
Հայաստանի տարածքին: Ան կոչ
ըրաւ մնալու կառչած Քսաններու
կտակին եւ հայ ազատագրական
պարքարի աւանդութիւներուն: Անոր
խօսքերը մի քանի անգամ
ընդմիջուեցան որոտընդուստ
ծափահարութիւններով:

Որմէ ետք «Պիտի Գնանք Վար
թէ Ուշ» երգով հանդէս եկաւ
Գէորգ Շահպաղեան։ Իսկ բարեպա-
տեհ զուզալիպութեամբ Կիլըրու
զոնուող յունահայ սիրուած երգիշ
Սարօ Տեմիր ճեան (Նախկին
լիբանանահայ) հանդէս եկաւ մինչ
քանի ազգային-Հայրենասիրական
երգերով։ Ան յայտնեց թէ ինք այս
հայրենաշունչ երգերը կը նուիրէ
իր մեծ հայրերուն լիշտատակին՝
որոնք եղած են հաւատաւոր

Հնչակեաններ։ Անոր ելոյթը
ընդունուեցաւ իսանդավառ տղամա-
դրութեամբ։

Ոգեւորիչ հանդիսառթիւնը իր
աւարտին հասաւ Տէր Մոմիկ քնչ.
Հապէշեանի Պահպանիչով:
Կիրակի, 21 Յունիսին,
Նիկոսիոյ Սուրբ Աստուածածին
Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ
Հոգեհանգատեան պաշտօն ի լիշտակ
Հնչակեան Քսան Կախաղաններուն:

Պատարագիչ քահանայ հայրը՝ Տէր
Մոմիկ Հապէշեան իր քարոզին
բնաբան ընտրելով Մատթէոս
Աւետարանէն հատուած մը՝
Քրիստոսի հանդէպ կասկածա-
մտութեան՝ փարիսեցիներու կողմէ,
զուզահեռ կատարեց Քանաներուն,
որոնց նկատմամբ կար թէրահաւա-
տութիւն, մարդիկ չլսեցին անոնց
մարդարէական զգուշացումները եւ
յանիրաւի մեղադրեցին զանոնք.
ան հաստատեց թէ պէտք է վառ
պահել հերոսներուն լիշտակը,
հաղորդուիլ անոնց կտակով եւ
հետեւիլ նահատակներու հայրենա-
սիրական ուղղիին՝ հակառակ
համատարած անտարբերութեան եւ
անտեղի տարակուասնքներու՝ որոնք
մերօրեալ փարիսեցիներ են ազգին
առորդ ողին խաթարող: Պատարա-
գին ներկայ էին Ս.Դ.Հ.Կ. Կիպրոսի
Վարիչ Մարմնի ընկերներ եւ տէր
եւ տէր Գոհոռո՛ ճանիկեան:

Աւ տրկ. Դրսքոր ճամրված:

Սուրբ եւ Անձահ Պատարագին
ետք, ընկերներ Ֆէկ լոպէց լրութեամբ
յարգելէ ետք Քսաններուն
յիշատակը՝ ծաղկեպսակ զետեղեցին
եկեղեցւոյ բակը գտնուող Մեծ
եղեռնի յուշակոթողին առջեւ:

«ՔԱԱՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՇԽՈՒԺԱՅԱԾ ՀԵՏԵՒՈՐԴՆԵՐԸ»

Ծարունակուածէց 8-էւ

ան Քսաններու գովքը հիւսելի
ետք, ըրաւ գովքը Քսաններու կտա-
կը ընդունած եւ Հնչակեան գաղա-
փարախօսութեամբ մնած նորոր-
եայ սերունդներուն, որոնք Արցա-
խի ազատագրութեան մարտերուն
մասնակից դարձան՝ քաջաբար
կրուելով Հնչակեաններու կազմած
«Մեծն Մուրատ» ջոկատով եւ
«Զելլօ» մարտական խումբով:

Վերաշխուժացած Հնչակեան
Կուսակցութեան հետեւորդները
Քսան կախաղաններու 100-ամեա-
կին առթիւ, կուսակցութեան կեղ-
րոնական վարչութեան անունով
պաշտօնապէս դիմած են Պոլաց
քաղաքապետութեան, որ Քսաննե-
րու աճիւնները (թաղուած փոսի
մը մէջ Պոլաց կարինզգաբուլի

Կոչման հանդիսութիւնը եղրափակ-
ուեցաւ երգիչ Յարութ Մուրատեա-

Հայոց ազգային գերեզմանատան
մէջ՝ փոխադրուկին արտերկիր, նպա-
տակ ունենալով զանոնք արժանաց-
նել ազգային պետական յուղարկա-
ւորութեան, հանգչելու համար Երե-
ւանի Եռաբլուր գերեզմանատան
մէջ՝ հաւ հերոսներու կողքին:

Վերաշնուժացած Հնչակեան
Կուսակցութեան հետեւորդները,
իրենց հարիւր քսանութ տարուայ
զաղափարական անշեղ աւանդով եւ
ընկերացին արդարութիւն դաւա-
նող հաւատամ քով ու համզումով,
վստահ ենք որ Հայաստանի իրա-
ւագուրկ մեր ժողովուրդին իրա-
ւունքներուն պաշտպանն ու թարգ-
մանը կը հանդիսանան, զործակ-
ցաբար հայրենի միւս բոլոր ուժե-
րուն, որոնք կը պայքարին յանուն
ընկերացին արդարութեան հաս-
տատման հայրենիքի մէջ:

Նի եւ ներկաներուն կատարողութեամբ՝ «Ուխտի Հրաւէր» երգով:

**Հազարաւոր Երիտասարդ Ցուցարարներ կը Շարունակեն
Բողոքի Զանգուածային Ցոյցերը
«Ինչքան Զրեք Կ'աճենք»**

